

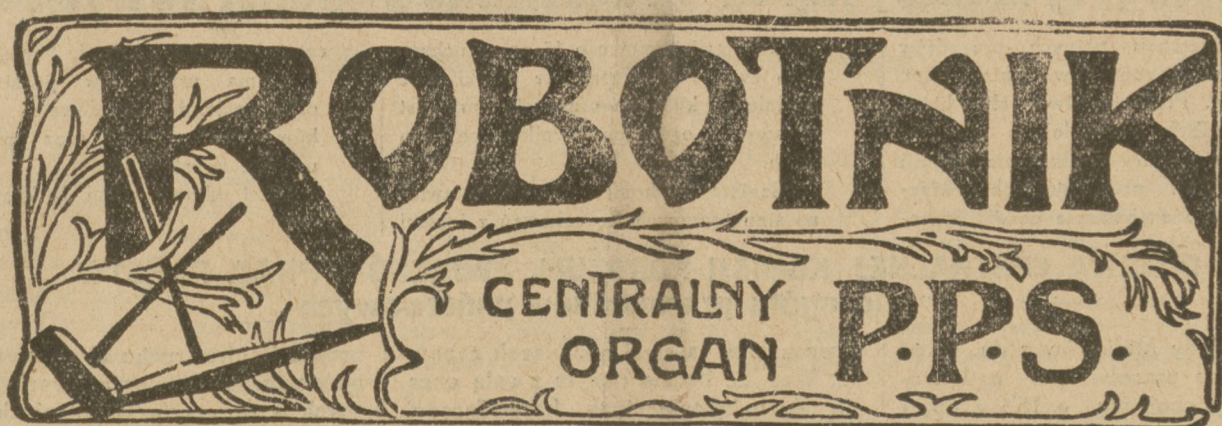
**NIECH ŻYJE RZĄD
ROBOTNICZY
I WŁOSCIAŃSKI**

Redakcja przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3 po południu.

Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.

Administracja czynna od 9 do 5 bez przerwy
Kasa czynna od 12 do 2-ej.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

PROLETARIUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

**NIECH ŻYJE
SOCJALIZM!**

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7

REDAKCJA — tel. 776-70.

DYREKCJA — tel. 720-13.

ADMINISTRACJA — tel. 313-80.

DRUKARNIA — tel. 773-43.

KONTO CZEKOWE w P. K. O. 175

CENA NUMERU 20 GROSZY

NIECH SIĘ ŚWIĘCI 1 MAJ!

W niesłychanie ciężkich warunkach ludność pracująca Polski obchodzić będzie tegoroczne święto majowe.

Bezrobocie, głód, nędza — oto trzy słowa, kryjące w sobie straszną treść: morze niedoli i cierpień ludzkich. Niedola i cierpienia są dziś udziałem mas pracujących.

Czyż mamy załamać ręce, oddać się zwątpieniu i rozpacz?

Przenigdy!

Wiemy przecież, gdzie tkwi źródło złego, znamy przecież drogi, wiedząc do jasnej, świetlanej przyszłości.

Widzimy jak na całym świecie ustrój kapitalistyczny załamuje się i ze szczytu potęgi zapada w nicość; na naszych oczach wyrasta nowy świat, świat wyzwolonej z ucisku i rządzącej się samą sobą pracy.

To przejście od kapitalizmu do socjalizmu nie jest skokiem z piekła do raju, lecz okresem ciężkich walk, w których klasa pracująca musi zdobywać każdą piędź „nowej ziemi”, a zdobywszy — obronić ją. Walka ta niezmiernie skomplikowana. Toczy się ona na wielu frontach jednocześnie.

Jest front polityczny, na którym kapitalizm — celem lepszej obrony swych pozycji — obwarował się murem dyktatury.

Jest front społeczny, na którym kapitalizm walczy o wydarcie klasie pracującej zdobytych społecznych i udaremnienie dalszych reform.

Jest front gospodarczy, gdzie kapitalizmowi chodzi o największy wyzysk robotników i pracowników.

Jest front kulturalny, gdzie kapitalizm w przymierzu z urzędowymi wyznaczeniami, skostniałymi w martwość i rutynie, usiłuje trzymać masy pracujące w ciemności i zacofaniu.

Na wszystkich tych frontach klasa pracująca musi prowadzić nieustającą walkę, w której ponosi też porażki i klęski przejściowe.

Ale klęsk zaprzeczmy, że klasa pracująca, jako całość, zwycięsko kroczy naprzód?

Porównajmy stan rzeczy z przed wojny ze stanem obecnym, a rzuci się nam w oczy ogromny postęp ruchu robotniczego na wszystkich polach życia publicznego. Postęp za równo ilościowy, jak jakościowy.

A rozejrzmy się po świecie dzisiejszym. Co za wspaniały, imponujący rozwój socjalizmu! W Anglii i Danii — rząd socjalistyczny. W Niemczech i Austrii socjalizm zmusza faszyzm do odwrotu. W Belgii, Czechosłowacji, Francji, Szwecji, Norwegii i Szwajcarii — socjalizm rozszerza swe wpływy i utrwała się coraz mocniej. W Rosji sowieckiej — wielki aż do tragizmu wysiłek dźwignięcia kraju na tory nowoczesnego rozwoju.

Zaprawdę, świat stary drży w podstarach. Tak wygląda męka narodzin nowego świata!

Cóż z tego, że tu i owdzie dyktatura siedzi jeszcze na bagnietach i w ten sposób przedłuża swój żywot?

Patrzcie! Oto najstarsza — i najgłusniejsza — monarchia hiszpańska czczyła niby zmora za jednym podmuchem może nie tyle siły, co żywiołowego entuzjazmu rewolucyjnego!

I cóż z tego, że nad Polską wiszą jeszcze mroki „sanacyjne”, zasłaniające dal i krepujące swobodę naszych ruchów? Czy nasza mała śmieszna „sanacja” oprze się najpotężniejszemu w dziejach ruchowi, jakim jest socjalizm? Już samo to pytanie kryje w sobie śmiertelny dla „sanacji” wyrok.

Bądźmy więc dobrej, jak najlepszej myśli, towarzysze! Jesteśmy częścią wielkiej rodziny proletariackiej świata, z którą do jednego zmierzamy celu.

XXII Kongres P. P. S.

Na zasadzie uchwały Rady Naczelnej P. P. S. z dnia 18-go stycznia r. b., zwołujemy w dniach

23, 24 i 25-go MAJA 1931 R.

W KRAKOWIE XXII KONGRES
P. P. S.

z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i ukonstytuowanie się Kongresu oraz komisji kongresowych.

2) Powitanie.

3) Sprawozdania: polityczne organizacyjne i finansowe C. K. W.

4) Dyskusja.

5) Kryzys gospodarczy, bezrobocie a klasa robotnicza.

6) Walka P. P. S. o demokratyczny samorząd terytorjalny, ubezpieczeniowy i gospodarczy.

7) Dyskusja.

8) Sytuacja międzynarodowa a P. P. S.

9) Wybory: Rady Naczelnej, Komisji Rewizyjnej i Centr. Sądu Partii.

10) Wolne wnioski.

11) Zamknięcie Kongresu.

C. K. W. P. P. S.

OGÓLNOKRAJOWA KONFERENCJA KOBIECA P.P.S.

22 maja 1931 r. w Krakowie (przed Kongresem Partyjnym) Centralny

Wydział Kobiec P. P. S., po porozumieniu się z C. K. W., zwołuje Ogólnokrajową Konferencję Kobiecą PPS.

Porządek dzienny Konferencji będzie zakomunikowany później.

ZGROMADZENIE W SPRAWIE BEZROBOCIA WŚRÓD MŁODZIEŻY ROBOTNICZEJ

ODBĘDZIE SIĘ STARANIEM

WARSZAWSKIEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH
WARSZAWSKIEJ ORG. MŁODZIEŻY T.U.R. I „CUKUNFT”

W NIEDZIELĘ, DN. 19 KWIETNIA O GODZ. 11 PRZED POŁ. W SALI ZWIĄZKU METALOWCOW
LESZNO 53

Koncern Ballestréma uprawia sabotaż na Górnym Śląsku!! DALSZĘ REDUKCJE NA KOPALNIACH

W piątek znowu u Komisarza Demobilizacyjnego w Katowicach pełno było delegacji robotniczych, interesujących w sprawie masowych redukcji na kopalniach.

Np. na kopalni „Gishe” w Nikiszowcu kapitaliści niemiecko-amerkańscy zażądali wyrzucenia na bruk 337 nowych robotników. Na konferencji u Komisarza Demobilizacyjnego postanowiono wysłać na kopalnię specjalną komisję, która ma zbadać położenie, wobec czego decyzyja o zwolnieniu wymienionej liczby robotników została odroczone.

Wiele jest wrzawy od dłuższego czasu w sprawie redukcji na kopalni „Wawel”. Tutaj kapitaliści, w tajemnicy przed robotnikami, przygotowali listy redukcyjne. Znalazło się na nich aż 960 robotników. Sprawa była kilkakrotnie odraczana. Ostatecznie odbyła się konferencja na kopalni. Z zachowania się przedstawicieli rządowych można wywnioskować, że wydanych zostanie 400 robotników.

Podobne konferencje miały się odbyć na kopalni „Wolfgang”, która ma być całkowicie zatrzymana, a w najlepszym wypadku kapitaliści za-

dają redukcji 150 robotników, oraz na kopalni „Franciszek”, gdzie zarząd zażądał redukcji 1150 górników. Konferencje nie doszły do skutku, albowiem nie zjawił się przedstawiciel władz. Rady załogowe oraz przedstawiciele związków czekali przeszło 6 godzin na inspektora pracy, ale nadaremnie. Można sobie przedstawić oburzenie robotników, z powodu tak wielkiego lekceważenia sprawy, która dla nich jest kwestią życia lub śmierci. Domagamy się od p. inż. Maskego dochodzeń wobec winnego urzędnika.

W piątek na konferencji w Śląsk. Urzędzie Wojewódzkim postanowiono odroczyć decyzję o redukcji na tych kopalniach, wysunięto bowiem przeciw ich zarządowi wprost rewelacyjne zarzuty.

Kopalnia „Wolfgang” i „Franciszek” należą do Koncernu Ballestréma.

Udowodniono świadkami, że koncern ten świadomie pogarsza sytuację gospodarczą na kopalniach na korzyść kopalni tego samego koncernu, znajdujących się po stronie niemieckiej. Udowodniono koncernowi, że anuluje zamówienia na węgiel polski

na korzyść węgla z Niemieckiego Śląska. Udowodniono dalej, że świadomie zatrudnia przy taśmach mało robotników, aby węgiel zawierał dużo kamienia. W ten sposób kopalnie straciły wszelkie zamówienia dla Austrii, a otrzymały je kopalnie ze Śląska niemieckiego.

Podniesiono przeciw koncernowi jeszcze jeden niesłychanie ciężki zarzut. Oto koncern dostał próbne zamówienie na węgiel z Czechosłowacji. Stwierdzono atoli, że w czasie ładowania próbnego wagonu umyślnie odciaśnięto ludzi od taśmy — i w ten sposób wagon został nalożony wielką domieszką kamienia. Nie trzeba chyba dodawać, że w ten sposób zamówienie z Czechosłowacji nie doszło do skutku. Zapewne dostały je znow kopalnie po niemieckiej stronie.

Tego rodzaju gospodarka koncernu Ballestréma jest bezczelnym sabotowaniem przemysłu polskiego ze szkodą robotnika na Śląsku. To nie są błahe sprawy. W Rosji za tego rodzaju sabotaż karze się sabotażystów bardzo surowo. Domagamy się natychmiastowej interwencji Rządu.

(Kc.)

Ultimatum wysp Azorskim

Paryż, 18 kwietnia. (ATE.). Według doniesień radiowych z Lizbony rząd portugalski skierował do zbuntowanych oddziałów wojskowych na Azorach ultimatum, domagające się zaprzestania działalności rewolucyjnej. W przeciwnym razie regularne wojsko portugalskie stłumi powstanie siłą.

Do Horthy przybył krążownik „Vasco de Gama”, który wraz z krążownikiem „Carvalho Arauzo” rozpocznie akcję przeciwko powstańcom na wyspie Terceira.

Od mieszkańców miasta Angra de He-

roismo zażądano opuszczenia swych siedzib w przewidywaniu kroków wojennych. Według innych doniesień z Lizbony dwie mniejsze wyspy archipelagu azorskiego poddały się rządowi centralnemu

darowi, sztandarowi P. P. S.

Mobilizujemy więc siły nasze! Wyłączmy wszystką energię, by święto 1-majowe wypadło jaknajokazalej!

Niech się święci 1 Maj!

J. M. B.

WZMOCNIENIE POZYCJI RZĄDU MAC DONALDA

KONSERWATYWNY WNIOSEK
NIEUFNOŚCI ZOSTAŁ ODRZUCONY
ZNACZNĄ WIEKŠOŚCIĄ.

Jeszcze jeden atak konserwatywnej opozycji na Rząd Partii Pracy został z powodzeniem odparty w czwartek późnym wieczorem. Wniosek nieufności odrzucono znaczną większością 305 gł. przeciwko 251.

Konserwatyści przypuścili swój atak znowu z powodu rzekomej bezczynności Rządu w walce z bezrobociem. Była to już czwarta, czy piąta próba obalenia Rządu z powodu bezrobocia, ale tym razem Rząd miał obronę ułatwioną. Złożyło się na to kilka czynników: wykonanie budżetu za rok ubiegły wykazało deficyt mniejszy, aniżeli się spodziewano; tygodniowe wykazy liczby bezrobotnych przestały notować wzrost, a nawet zaczęły donosić o spadku bezrobocia; w wielu gałęziach przemysłu zaznaczyło się widoczne ożywienie; nastroje w City poprawiły się i przygotowana jest konwersja ołbrzymiej 2-miljardowej pożyczki wojennej na nową o niższym oprocentowaniu, co da znaczną oszczędność skarbowi; roboty publiczne z wiosną nabrały szerszego rozmachu. Tyle w dziedzinie gospodarczej.

Klęska Rządu w głosowaniu ostatnim niechybnie spowodowałaby nowe wybory, których nikt nie chce, a najmniej liberałowie, którzy oddali swe głosy za Rzadem. Zresztą prawicowy liberał, lord Grey, przeciwnik Lloyd George'a, który popiera Rząd, publicznie oświadczył, iż Mac Donaldowi należy się poparcie chociażby z tytułu wielkich zasług Rządu w polityce zagranicznej.

Większość, która uzyskał Rząd, jest większa, niż się spodziewano, i przynajmniej do jesieni zapewni Rządowi spokojny żywot i możliwość pracy.

PIERWSZE POSIEDZENIE KOMISJI POROZUMIEWAWCZEJ PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH W GENEWIE

W dniu 14 b. m. rozpoczęło się w Genewie pierwsze posiedzenie komisji porozumiewawczej pracowników umysłowych, powołanej do życia przez radę administracyjną Międzynarodowego Biura Pracy w Genewie. W komisji tej reprezentowani są przedstawiciele następujących państw: Polski (tow. H. Raabe), Niemiec, Belgii, Szwajcarii, Czechosłowacji, Japonii, Holandii, Francji i Włoch.

Zebranie komisji porozumiewawczej zajął przemówieniem powitalnym dyr. Międzynarodowego Biura Pracy Albert Thomas, podnosząc znaczenie powołania tej komisji dla ruchu pracowniczego w ogóle. Komisja zajmie się przedewszystkiem zbadaniem postulatów, wysuniętych przez pracowników umysłowych.

P.P.S. W SPRAWIE POBORÓW DLA PRACOWNIKÓW MIEJSKICH

Na poniedziałkowym posiedzeniu Magistratu ławnik, tow. Antoni Baryka, zgłosił w imieniu P. P. S. wniosek wypłacenia w miesiącu maju

wszystkim

pracownikom miejskim poborów w dotychczasowej wysokości, t. j. bez potrącenia 15% dodatku.

Ławnik tow. Baryka będzie się domagał wypłacenia poborów majowych bez jakichkolwiek zastrzeżeń.

MASZYNIŚCI KOLEJOWI PRZECIW OBNIŻCE PŁAC

Prezjdum Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych w Polsce poczuwa się do obowiązku założyć publiczny protest przeciw uchwale Rady Ministrów z dn. 10.4 b. r. mocą której cofnięty został na czas nieograniczonej 15% dodatek do poborów pracowników państwowych, w szczególności zaś do poborów pracowników przedsiębiorstwa P. K. P. Zarządzenie to godzi dotkliwie w interesy materialne i podstawę bytu pracowników kolejowych, zmniejszając ich siłę nabywczą i obniżając poniżej wszelkich rozsądnych granic ich stopę życiową.

Oświadczamy, że zarządzenie jest sprzeczne z wielokrotnymi uroczystymi zapewnieniami Rządu, narusza ustalone przez Rząd zasady walki z kryzysem gospodarczym i przyczynia się do pogłębienia nędzy wśród pracowników państwowych, lecz nadto i do poważnego spadku spożycia, z co za tym idzie i do pogłębienia kryzysu gospodarczego oraz do poważnego utrudnienia walki z tym kryzysem.

Oświadczamy, że Rząd, wydając zarządzenie, poszedł znowu po linii najmniejszego oporu, szukając pokrycia deficytu budżetowego w sposób najłatwiejszy, lecz równocześnie najbardziej niebezpieczny i nie prowadzący do celu.

Protestujemy przeciw zakorzenieniu od wielu lat sposobowi pokrywania wszelkich niedoborów skarbowych kosztem pracowników państwowych, którzy skutkiem tego zepchnięci zostali wprost na dno nędzy. Obciążenie pracowników państwowych nadmiernymi ofiarami na rzecz równowagi budżetowej stanowi, zdaniem naszym, krok społecznie niesprawiedliwy, a gospodarczo nieuzasadniony. Wstrzymanie etatów i awansów, podwyższenie stawki podatku dochodowego, zwiększenie długu jaki Rząd wobec pracowników zaciągnął w r. 1928, wypłacając dodatek mieszkaniowy w wysokości niesprawiedliwiego wzrostu komornego, bezwzględna i szeroko zakrojona redukcja pracowników kolejowych i stosowanie nieliczących się z niczem oszczędności, uniemożliwiające uzyskanie zarobków premijowych i obniżające zarobki uboczne do 1/3 ich pierwotnej wysokości, ukoronowane obcięciem poborów o 15% stanowi — cisa tak dotkliwy dla pracowników, iż kierownictwo Związku zmuszone jest zrzucić z siebie odpowiedzialność za wszelkie konsekwencje, do których doprowadzić może zaburzenie i rozgoryczenie pokrzywdzonych mas pracowników.

SENAT GDAŃSKI ZMIENIŁ TAKTYKĘ ODEZWA SENATU GDAŃSKIEGO NAWOŁUJE DO SPOKOJU I SAMODYSCIPLINY.

Wczoraj rozplakatowane zostały po mieście odezwy Senatowi do ludności, wzywające do zachowania spokoju, zaprzestania walk ulicznych i żądające od obywateli Gdańska samodyscypliny.

Senat grozi, że względem wszystkich, bez różnicy przynależności partyjnej, kto poważy się naruszyć spokój publiczny, wystąpi z całą bezwzględnością.

Dalszym krokiem Senatu w tym samym kierunku jest opublikowanie przez pisma wiadomości, że Senat postanowił zabronić wszelkich pochodów i zebrań pod gołym niebem. Przewodniczący miejscowych hitlerowców wydali odezwę, w której wzywają do unikania wszelkich kroków prowokacyjnych „aż do dnia, gdy nastąpi moment generalnej rozprawy z Polską”.

NOTA DO RZĄDU POLSKIEGO. Wyrażenie zgody na ponowny proces Gengerskiego.

Senat Gdańska wystosował do Rządu polskiego notę, w której twierdzi, że w sprawie Gengerskiego prokuratura wniosła rewizję wyroku uwalniającego, wydane przez Sąd przysięgłych, ale — według procedury karnej gdańskiej, stwierdzenie stanu faktycznego przez ponowne przesłuchiwanie świadków i rzeczoznawców w postępowaniu rewizyjnym nie jest dopuszczalne — wobec tego ten środek prawny został cofnięty przez prokuraturę bez wiedzy Senatu.

Ponieważ jednak ponowne rozpatrzenie sprawy przez inny niezależny sąd — mogłoby się przyczynić do usunięcia nieufności, istniejącej w stosunku do postępowania karnego przeciwko Gengerskiemu — Senat gdański stwierdza, iż wyzyskanie tego, beznadziejnego zresztą, środka prawnego — byłoby mu, ze względu na podniesione zastrzeżenia, bardziej na rękę.

Rozgoryczenie wśród pracowników państwowych

Na konferencji pełnych prezydów Związku wzręczonych w Centr. Kom. Poroz. Zw. Prac. Państwowych, która onegdaj odbyła się w lokalu związku maszynistów, po wysłuchaniu opinii przedstawicieli poszczególnych związków w sprawie obniżenia pensji pracowników państwowych o 15 proc., uchwalono zwołać w Warszawie wielki wiec w dniu 26 kwietnia oraz ustalić tekst odezwy do ogółu pracowników państwowych.

Poza tym na konferencji przedstawiono stan toczących się rokowań z innymi centralami zawodowymi. Pogląd współdziałania urzędników państwowych z organizacjami zawodowymi pracowników samorządowych oraz prywatnych uzyskał aprobatę.

Tekst odezwy brzmi, jak następuje:

ODEZWA CENTRALNEJ KOMISJI POROZUM. ZWIĄZKÓW PRAC. PAŃSTW. Do ogółu pracowników państwowych

Uchwałą Rady Ministrów z dn. 10-go kwietnia płace pracowników państwowych zostały obniżone o 15% z dn. 1 maja r. b.

Odruch oburzenia i rozgoryczenia, jaki wywołała ta uchwała w Waszych szeregach, rozumiemy i podzielamy.

Zdajemy sobie również sprawę, iż uchwała Rady Ministrów została poprzedzona zarządzeniem Rządu o wstrzymaniu awansów i wszelkich przemianowań, że z dn. 1 kwietnia podwyższono podatek dochodowy od płac, że większość z Was opłaca podwyższone opłaty emerytalne o 2%, że Skarb Państwa winien jest pracownikom państwowym zalegać raty dodatku mieszkaniowego z r. 1928, wskutek czego faktyczne obniżenie płac sięga 20%!

W tej nadwyraszczonej sytuacji, jaką przeżywa ogół pracowników państwowych, Wasza reprezentacja zawo-

dowa uważa za swój obowiązek zapewnić Was, że będzie dążyła z całą energią do uchylenia tych krzywdzących szerokie rzesze pracowników państwowych zarządzeń.

Skuteczność naszej akcji w obronie bytu materialnego pracowników państwowych uzależniona jest jednak od solidarnego działania wszystkich związków pracowników państwowych.

Z tych względów związki zrzeszone w Centralnej Komisji Porozumiewawczej Związków Prac. Państw. zwróciły się do

innych Central ruchu zawodowego pracowników państwowych, samorządowych i prywatnych o wszczęcie wspólnej akcji.

Podkreślamy z całym naciskiem, iż działanie nasze musi być ujęte w karne i jednolite ramy organizacyjne z zachowaniem pełnej powagi i spokoju, nie wątpimy też, że na pierwsze wezwanie z naszej strony przystąpią Koledzy z całą gotowością do akcji przez nas organizowanej.

Centralna Komisja Porozum. Zw. Zaw. Prac. Państwowych.

WARTOŚĆ MORALNĄ CZŁOWIEKA I SIŁĘ JEGO CHARAKTERU P.K.O. onamionuje posiadanie P.K.O. zszczędności na książeczce

15 proc. dodatek dla pracowników miejskich

Wczoraj w sali Rady Miejskiej odbyło się zgromadzenie pracowników w sprawie obniżki płac.

Na wiecu uchwalono jednomyślnie uchwałę, protestującą przeciwko obniżce płac o 15%, co grozi podważeniem egzystencji pracowników samorządowych.

Zebrani stwierdzili, że fakt skreślenia 13 pensji sam przez się obniżył już pobyty pracowników miejskich, którzy dalszych obniżek w żadnym wypadku nie są w stanie znieść.

Pracownicy miejscy postanowili bronić dotychczasowych norm uposażeń i w walce o ich utrzymanie nie cofną się przed strajkiem.

Jednocześnie uchwalono domagać się od Magistratu wypłacenia reszty zaległej 13-ej pensji.

Dowiadujemy się, że zamierzona interwencja w M. S. Wewn. prac. miejskich nie doszła do skutku z powodu choroby wice-min. Korsaka.

Do M. S. Wewn. ze strony Magistratu wpłynęło dzisiaj pismo, w którym

Magistrat przypomina orzeczenie Najw. Tryb. Adm. z r. 1927 i zapytuje, czy M. S. Wewn. wyda wyjaśnienie w sprawie cofnięcia 15% dodatku pracownikom miejskim. Magistrat ze swej strony zamierza w dn. 1 maja wypłacić pobyty pracownikom miejskim bez żadnych potrąceń, t. j. z 15% dodatkiem. Dodatek ten ma być traktowany, jako zaliczka zwrotna do czasu rozstrzygnięcia sprawy dodatku przez M. Spraw Wewn.

Więzień brzeski Liszczyński przed sądem

IV DZIEŃ ROZPRAWY

(telefonem).

Lwów, 18 kwietnia.

Proces przeciwko b. więźniowi brzeskiemu, pos. Liszczyńskiemu, dobiega już końca. We wtorek zapadnie prawdopodobnie wyrok.

Jak dowiadujemy się, pos. Liszczyński ścigany jest również przez prokuraturę w Łucku.

Na wstępie dzisiejszej rozprawy zeznał świadek adwokat dr. B. Sawczak, który był obecny na wiecu oskarżonego w Łanach.

Świadek nie przypomina sobie, aby przemówienie posła Liszczyńskiego miało charakter antypaństwowy; jak również nie dopatrzył się wtedy żadnych cech przestępstwa, polegającego na podburzaniu ludności. Innych szczegółów świadek nie pamięta.

Następnie obrońca adw. dr. Suche-wicz wnosi o odczytanie aktu wstępnego dochodzeń prokuratorskich z wyżej wspomnianego wiecu, które w swoim czasie zostały umorzone.

Prokurator sprzeciwia się temu.

Dalej obrońca adw. Suche-wicz usiłuje wykazać, że zarzut aktu oskarżenia pod adresem posła Liszczyńskiego, jakoby uprawiał lichwę mieszkaniową, jest bezpodstawny. Zarzut ten — mówi obrońca — najbardziej dotknął oskarżonego, bo poniżył jego cześć.

Obronca stwierdza, że w takim samym położeniu, jak pos. Liszczyński (to jest tak samo oczerniany), był wielki patriota polski, który — gdy wszyscy stracili nadzieję odzyskania Górnego Śląska — w pracy nie ustawał.

W tem miejscu przewodniczący zaczyna dzwonić; obrońca mówi dalej, przewodniczący znowu dzwoni; obrońca przestaje mówić.

Przewodniczący: Panie mecenasie, jak dzwonię, to nie po to, aby tylko dzwonić; fakt przemowy pańskiej po dzwonku uznaję za niebyły; komunikuję to prasie; jeżeli napisze to, co pan mówił po dzwonku, będzie skonfiskowana.

Reumatyzm i Przeziębienia

Obecna pora roku — okres ciągłych i nagłych zmian pogód zagraża zdrowiu wszystkich. Dlatego też na ogólne zainteresowanie zasługuje list p. Antoniego Garnocka, Łódź, Miedziana 22, w którym pisze m. in.: od lat czterech cierpię na reumatyzm. Gdy tylko miała nastąpić zmiana pogody czułem cierpienia. Leczyłem się w najrozmaitszy sposób, lecz niestety bez skutku. Niedawno temu czytałem w gazecie o Togał i choć mało miałem zaufania do tego środka, to jednak zakupiłem jedno pudełko. Już po zacyciu zawartości tegoż poczułem znaczną ulgę w bólach stawów przy naciskaniu palcami. Zachęcony tym rezultatem poczęłem regularnie zażywać Togał trzy razy dziennie po 3 tabletki. Bóle w stawach zupełnie znikły i nie odczuwam już wcale zmiany pogody. Ponadto p. G. zupełnie wyleczył przy pomocy

ję to prasie; jeżeli napisze to, co pan mówił po dzwonku, będzie skonfiskowana.

Obronca proponuje dopuszczenie świadków: Lebeńskiego, Oleksyna Michała, Oleksyna Iwana i Petryja na okoliczność, że oskarżony nigdy nie uprawiał lichwy mieszkaniowej.

Trybunał po naradzie postanowił dopuścić świadków obrony.

Następnie przesłuchano szereg innych świadków, których zeznania nie ciekawego do rozprawy nie wniosły.

Sytuacja w Republice hiszpańskiej

POROZUMIENIE Z KATALOŃCZYKAMI

Paryż, 18 kwietnia. (ATE.). Donoszą z Madrytu, że rokowania z separatystami Katalonii doprowadziły do porozumienia. Katalonia otrzyma ustrój auto-

nomiczny, który istniał do 1417 r. Opracowanie statutu prowincji rozpocznie się natychmiast. Statut ten będzie poddany aprobatie wszystkich gmin

Katalonii, a następnie zostanie przedłożony hiszpańskiemu zgromadzeniu narodowemu.

WOJSKU NIE WOLNO ZAJMOWAĆ SIĘ POLITYKĄ

Paryż, 18 kwietnia. (ATE.). Donoszą z Madrytu, że rząd hiszpański zwraca baczną uwagę na utrzymanie dyscypli-

ny w wojsku. Pewien oficer, który na czele manifestantów republikańskich wdął się do gmachu ministerjum spraw wewnętrznych został natychmiast are-

szowany. Rząd chce przestrzegać zasady, że armia winna się trzymać z dala od polityki.

ALFONS JESZCZE NIE OSKARŻONY O ZDRADĘ STANU

Minister spraw zagranicznych Leroux zaprzeczył rozszerzonym zagrani-

cą wiadomościom, jakoby przeciw królowi Alfonsowi miał być wytoczony pro-

ces o zdradę stanu.

PRZECIW ARYSTOKRATYCZNYM RABUSIOM

Paryż, 18 kwietnia. (ATE.). Donoszą z Madrytu, że nowy minister finansów Prieto, zapowiedział wczoraj wieczorem wydanie dekretu, zabraniającego obywatelom hiszpańskim wywozu za

granicę sum przekraczających 5000 pesetów na osobę. Zarządzenie to jest skierowane przeciw arystokratycznym rabusiom, którzy kilkuset członków opuściło po przewrocie granicę kraju, wywożąc z sobą ogromne kapitały w go-

tówce i papierach wartościowych. Z drugiej zaś strony rząd nie ma zamiaru ograniczania prawa rozporządzania się przez obywateli hiszpańskich swymi rachunkami w bankach.

RZĄD OTRZYMAŁ POŻYCZKĘ KOLEJOWĄ

Wczoraj od bawiącego w Paryżu wice-ministra Skarbu, pułk. Koca, nadeszła wiadomość o podpisaniu z finansistami francuskimi umowy pożyczkowej na wydzierżawienie kolei Śląsk — Gdynia, oprocentowanej w stosunku 6% na okres 45 lat.

W związku z otrzymaną wiadomością zebrała się wczoraj o godz. 7 w. Rada Ministrów.

Zwołanie sesji nadzwyczajnej Sejmiku spóźdiewane jest w środę lub czwartek.

ZBOŻE DROŻEJE WŚLAD ZA NIEM CHLEB

Trwające wciąż zimna mają tę jedną dobrą dla ziemian stronę, że w roku bieżącym, według przewidywań rolników, nie będzie nam groziła „kleśka urodzaju”.

Przewidywania te już ten skutek odniosły, że ceny zbóż zaczęły rosnąć, zwłaszcza cena żyta skoczyła o 50% i wynosi obecnie 27 złotych za kwintal, gdy do niedawna płacono 18 zł.

Nie jesteśmy przeciwnikami wzrostu cen zboża, które w ostatnich czasach spadły niezmiernie nisko, ale pod warunkiem, że ceny chleba nie podejmą wyścigu z cenami zboża.

Tymczasem, co się okazuje? Oto Komisariat Rządu Warszawy uległ ostatecznie presji piekarzy i zgodził się na podwyżkę cen chleba pszytłowego z 46 do 48 gr., a naleczowskiego z 58 na 60 gr. za kilogram.

Ceny chleba razowego, oraz białego pieczywa narazie nie uległy wyżs-

ce. Ale tylko narazie. Coż z tego „wyścigu pracy” wyniknie?

Robotnikom i pracownikom obniża się płace, a chleb drożeje. Za chlebem pójdą inne artykuły spożywcze. Na czym to wszystko się skończy?

TYMCZASOWA KONSTYTUCJA HISZPANJI

Tymczasowy rząd republikański ogłosił statut tymczasowy, będący rodzajem tymczasowej konstytucji.

Statut składa się z 6 artykułów.

Art. I-szy głosi, że Rząd, ze względu na demokratyczne pochodzenie jego władzy i w poczuciu swej odpowiedzialności złoży sprawozdanie o swej działalności parlamentowi, kiedy nastąpi chwila oddania mu władzy.

Art. II-gi mówi o zbadaniu okoliczności, wśród których nastąpiło rozwiązanie parlamentu w r. 1923 i ustalenie odpowiedzialności za wszystko, co się działo w okresie dyktatury.

Art. III-ci zapewnia wszystkim obywatelom swobodę sumienia, religii i kultu.

Art. IV-ty mówi o poszanowaniu i gwarancji swobody osobistej. Rząd uznaje jako zasadę nowoczesnych poglądów prawnych zdolność prawną związków zawodowych, którą uważa za podstawę nowego prawa społecznego.

Art. V-ty. Rząd uznaje prawo własności. Wywłaszczenie może nastąpić tylko ze względu na dobro publiczne za odpowiednim odszkodowaniem.

Rząd poświęci szczególną uwagę sprawie rolnej i ustawodawstwu rolnemu.

Art. VI-ty stwierdza, że Rząd zdając sobie sprawę, iż Republika jest narażona na ataki wrogów, władny jest ograniczyć przejściowo swobody osobiste, zagwarantowane w art. IV. Rząd jednak zda sprawę ze swego postępowania parlamentowi.

DO WSZYSTKICH CZŁONKÓW

Oddział II (Miejscy) Związku Prac. Kom. i Inst. Użyteczności Publ. w Polsce (Warecka 7, II p.).

Stosownie do uchwały Zarządu Głównego naszego Związku, zwołujemy na dn. 19 i 20 kwietnia r. b.

DOROCZNE WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW ODDZIAŁU

część I: dn. 19 kwietnia (niedziela) o godz. 9 rano w lokalu przy ul. Czerwonego Krzyża 20 (sala ZKK.), część II dn. 20 kwietnia (poniedziałek) o godz. 5-ej pp. w sali Zw. Metalowców, Leszno 53.

Na zebranie ma prawo przyjść każdy członek Związku, który udowodni swoje członkostwo książeczką członkowską.

W dniach od 15 do 18 b. m. włącznie odbywać się będzie REJESTRACJA wszystkich członków Związku, przy ul. Leszno 53, w godz. od 9 rano do 8 w. (Lokal Zw. Metalowców).

Członkowie, którzy nie zdążyli zarejestrować w wyznaczonych dniach, będą mogli zrobić to przy wejściu na Walne Zebranie.

Komisja Organ. Oddziału II (Miejscy) Zw. Prac. Kom. i Inst. Użyt. Publ. w Polsce.

MAŁY FELJETON DŻENTELMEN

Wcale a wcale nie jestem amatorem monarchii, a jeśli mam respekt dla korony, to tylko dla duńskich lub szwedzkich, obieg w tych krajach mających. Mimo to przyznać muszę, że nowy bezrobotny, który powiększył 22-milionową armię bezrobotnych swoją królewską osobą, zachował się ostatnio jak prawdziwy dżentelmen.

Przed paroma tygodniami oświadczył Alfons XIII: Poczekajmy na wybory i jeżeli naród hiszpański wypowie się za republikę, ustąpię. Naród istotnie wypowiedział się za republiką i Alfons ustąpił.

Dżentelmen!

Przypominam sobie, że gdy przeczytałem to oświadczenie królewskie, pomyślałem sobie: Nie nas brnąć na kawal! My wiemy jak się robi wybory!

Wyobrażałem sobie, że na dwa miesiące przed wyborami nastąpi szalony konfiskat prasy i odezw opozycyjnych.

Konfiskat, w każdym bądź razie szalony konfiskat, nie było. Dżentelmen!

Przypuszczałem, że na kilka tygodni przed wyborami policja hiszpańska porwie w nocy kilkudziesięciu przywódców opozycji i wywiezie ich do Carcel Modelo lub innej twierdzy nad Ebro.

Tak się jednak nie stało. Dżentelmen! Sądzilem, że gubernatorzy poszczególnych prowincji wezmą czynny udział w wyborach, agitując, grożąc, przyrzekając, przekupując.

Nic podobnego nie było. Takiego rozkazu król nie wydał. Dżentelmen!

Byłem przekonany, że w przeddzień wyborów każe Alfons zamknąć do paki mężów zaufania stronnictw republikańskich, że każe unieważnić szereg list opozycyjnych, zwłaszcza w Katalonii, gdzie republikańskie posiadają zdecydowaną przewagę.

Nie kazał. Dżentelmen!

Nie miałem najmniejszej wątpliwości co do tego, że wybory odbędą się jawnie i że wyborcy z królewskim numerkiem w ręku i z orkiestrą na czele będą szli do urn wyborczych.

Nic podobnego nie było. Dżentelmen!

Jeszcze liczyłem, że może w dniu wyborów municypalnych nastąpi szereg cudów nad urną. Jak np., że z jednej, drugiej, trzeciej urny wyjdą same królewskie numery.

Król nie uczynił cudu. Dżentelmen!

Mógł także angażować drabów do rozbijania lokali, wieców i milicji republikańskiej i z powodu kryzysu nie zapłacić im za „współpracę”.

Nie uczynił tego. Dżentelmen!

A przecież temu Alfonsowi nie o sam złób chodziło, ale także o ustrój, o tradycje monarchistyczne, o tron, o dynastję...

Dżentelmen!

Gdy republika zwyciężyła, abdyko-

SOCJALISTA ANGIELSKI O ANGLJI I POLSCE

(Rozmowa z tow. Rhysem Daviesem)

(Korespondencja własna).

Korzystając z pobytu w Polsce tow. R. Daviesa, zwróciłem się do niego z prośbą o udzielenie informacji o sytuacji politycznej w Anglii, oraz o streszczenie wrażeń, które odniósł w Polsce.

— Sytuacja polityczna w Anglii — mówi tow. Davies — stała się skomplikowana. Po raz pierwszy w historii Anglii potworzyły się odrębne grupy w łonie partii.

Labour Party (Partia Pracy) nie jest wolną od tego procesu.

Najbardziej zmiennym jest fakt, że skrajna lewica Labour Party stała się nagle faszystowską prawicą Anglii, a mam na myśli grupkę Oswalda Mosleya, która odeszła od Partii.

W ten sposób sprawdziło się stare angielskie przysłowie: „Za daleki wschód jest zachodem”.

Ten młody człowiek był zawsze starym arystokratą, nie rozumiejącym w gruncie rzeczy ruchu robotniczego, nie zapomniał też nigdy o przysłowiowej „srebrnej łyżce” (tow. Davies ma na myśli magnackie pochodzenie Mosleya).

Z skrajnie lewicowego socjalisty stał się nagle protekcyjnistą, imperialistą i t. d. — w ogóle wszystkim, co obce jest Labour Party.

Miljon złotych, które wydał na wy-

bory, nie dały spodziewanych owoców, a najlepsi znawcy stosunków politycznych Anglii przepowiadają mu bliski koniec.

Oswald Mosley pragnie zostać despotycznym dyktatorem Anglii, zapomniawszy jednakowoż, że król Karol I zapłacił za to w Anglii własną głowę.

Anglik woli wolność w nędzy niż świadczenie wskazuje, że dyktatura niewolę w dostatku, a pozbawienie go nie przynosi poprawy położenia gospodarczego klasy robotniczej, czyli poprawy stopy życiowej, w przeciwieństwie do rządów demokratycznych.

— Jakże wrażenie Towarzysz wynosi z Polski.

„Przedewszystkiem uderza mnie wielka gościnność, z jaką mnie tu przyjęto, pozbawienie mi się, że Kraków stoi kulturalnie znacznie wyżej od Warszawy”.

— A ubezpieczenia społeczne?

„Rozwój Kas Chorych pod rządami socjalistycznych samorządów jest na prawdę uderzający. Każdy, studiujący ubezpieczenia społeczne, mógłby się wiele w Polsce nauczyć.

Zaskoczony tylko jestem zniszczeniem samorządu w Kasach Chorych, pozbawienie kontroli ubezpieczonych

nie może wzmocnić ich zaufania”.

Tow. Davies przez okres 10 lat pracował w kopalni, tam uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, w czasie którego stracił palec u ręki; interesuje się żywo ruchem zawodowym, a w szczególności górniczym, rozumiejąc znakomicie ciężką sytuację naszych związków zawodowych.

W czasie drogi tow. Davies zwraca baczniejszą uwagę na policjanta.

„Czy grozi tu jakieś niebezpieczeństwo? — z pewnym niepokojem zapytuje.

— Dlaczego?

„Nie widziacie, że policjant jest uzbrojony od stóp do głowy, ma szablę, rewolwer, łaskę, torbę czy ładownicę?”

— To zwyczajny mundur naszej policji, podobno wzorowany na angielskiej.

„Anglicy — odpowiada tow. Davies — nie znieśliby ludzi tak uzbrojonych — do pilnowania porządku.

— A czy to prawda, że u was zawsze jest policja na zgromadzeniach?

„Ja od lat młodzieńczych chodzę na zgromadzenia — mówi siwy tow. Davies — przemawiałem jako poseł i podsekretarz stanu (tow. Davies był wiceministrem spraw zagranicznych), jednakowoż nie widziałem angielskiej policji na zgromadzeniu dla pilnowania mówców”.

ŁAŃCUCH PRASOWY NA OBOZY DLA BEZROBOTNEJ MŁODZIEŻY ROBOTNICZEJ

Poseł M. Róg składa 5 zł. wzywając posłów: Dobrowolskiego i Pużaka.

Sen. Jan Woźnicki składa 5 zł. i wzywa: sen. Kopcińskiego i sen. Dr. Grossa. Marja Chłudzńska składa 2 zł. wzywając Ankersteina Witolda i Szyszko Wacława.

Szymański — zł. 3 wzywając tow. Śliwińskiego.

Kopelówna Bolesława — zł. 5 wzywając tow. tow. Kazimierę Dubois, posłów: Hermana Libermanna, Marjana Nowickiego i B. Mikołajewskiego.

Bogucki — zł. 3 wzywając ob. ob. Sołowskiego i Podolskiego.

Klimowa — zł. 2 wzywając tow. tow. Marchewkę Feliksa, Gacową Julję i Połec Zofję.

Rymaszewski Józef — zł. 5 wzywając tow. tow. Eislera Mieczysława i Niele Władysława.

Sumy wpłacać należy do Administracji „Robotnika” — Warecka 7, w godzinach od 9 — 5 po poł., lub na konto P. K. O. 175 — z zaznaczeniem: „Łańcuch prasowy”.

W czwartą rocznicę śmierci tow. Feliksa Perla

Zamiast kwiatów na grób brata w czwartą rocznicę śmierci — Melanjsa Perla składa zł. 10 dla dzieci w Helenowie na ręce tow. Teresy Perlowej.

Przemysłowcy finansują B. B. S.

W fabryce wagonów w Sanoku (Małopolska), w okresie wyborczym, przy pomocy starostwa zorganizowano B.B.S. która liczy 16 członków, rekrutujących się z elementów b. małej wartości. Gdy tylko ta kliczka powstała, dyrekcja fabryki, a właściwie dyr. Górniak, który stale udawał „bezzstronnego”, wszystkimi środkami popierał B. B. S., by tylko naszą organizację zniszczyć, co mu się jednak nie udało.

W celu zorientowania się o wpływach B. B. S. rozpisano wybory delegatów fabrycznych i kilku ludzi (oczywiście z B.B.S.) bezkarnie, w czasie pracy agitowało po wszystkich wydziałach fabrycznych, grożąc robotnikom, że jeżeli nie będą głosować na listę B.B.S., to natychmiast zostaną wyrzuceni z pracy.

Jednak wynik wyborów wykazał, że

wał, spakował manatki i, wyjechał do Francji.

Na pożegnanie nawet nie nawymyślał Hiszpanom od idiotów.

Dżentelmen!

Ultimus.

bebesowskie groźby nie są znowu tak straszne, gdyż na delegatów zostali wybrani wszyscy kandydaci, wysunięci przez Klasowy Związek Metalowców, a „bebesyni” otrzymali zaledwie po kilka głosów.

Rezultat wyborów wywołał popłoch nie tylko wśród garstki „bebesynów”, ale zastraszył dyrektora Górniaka, który postanowił wszystkimi środkami ratować swoich popleczników, byle tylko utrzymać ich do terroryzowania naszych ludzi. Gdy w Warszawie odbywał się bebesowski „kongres”, dyrektor Górniak wypłacił z kasy fabrycznej 450 zł. na wyjazd trzech delegatów na ten kongres: Baszaka, Stropka i Bojanowicza, by tam samozwańczo „reprezentowali” robotników z fabryki sanockiej. Po wyjeździe do Warszawy rzekomych delegatów, nasza delegacja zwróciła się do dyr. Górniaka z zapytaniem, czy... wypłacona suma 450 zł. traktowana jest jako zaliczka, czy też jako bezzwrotna subwencja? Dyrektor wykręcał się w rozmaity sposób, jednak nie dał wyraźnej odpowiedzi, co prze-

cież nie pozostawia żadnej wątpliwości, iż dyrekcja fabryki sanockiej subwencjonuje B.B.S.!

Dla każdego przedsiębiorstwa jest wielkiem nieszczęściem, gdy dyrektor fabryki, zamiast zajmować się sprawami fachowymi i być neutralnym — zaczyna uprawiać politykę i to na korzyść jednej partii. W niejednym wypadku doświadczenie wykazało, że w takich fabrykach zakrada się nieład i nieporządek, gdyż poszczególne kierownictwa ulegają wpływowi polityki dyrektora i wszelkie ich zarządzenia wychodzą tylko na niekorzyść przedsiębiorstwa. Aby wreszcie kres położyć tego rodzaju zgubnej polityce, zwracam się z apelem do generalnego dyrektora p. inż. A. Lewalskiego, aby zechciał jak najszybciej zbadać stosunki w fabryce sanockiej i wprowadzić odpowiednie zarządzenia.

Fabryka wagonów w Sanoku od dłuższego czasu cierpi na brak dostatecznej ilości zamówień i dlatego też przeprowadzane są w tym przedsiębiorstwie masowe redukcje zarówno robotników,

jak i urzędników. W dniu 11 b. m. dyrekcja fabryki wymówiła pracę znowu 175 robotnikom, tak, że zostanie jeszcze w pracy zaledwie 250 robotników, którzy i tak nie są pewni jutra.

Pozbawieni pracy robotnicy żyją wprost w strasznej nędzy i niema o tem mowy, aby gdziekolwiek otrzymali jakieś takie zajęcie. Z Sanokiem sąsiaduje przemysł naftowy, w którym od trzech lat szaleje bezrobocie i tysiące ludzi pozostają na bruku bez jakichkolwiek środków utrzymania. Wszelkie starania i interwencje o uzyskanie zamówień dla fabryki sanockiej nie odnoszą skutku, gdyż Min. Komunikacji w zwykły, biurokratyczny sposób załatwia te sprawy, twierdząc, że zamówień niema — kwita! Tego rodzaju traktowanie przedsiębiorstwa nie jest zbyt mądre!

Min. Komunikacji powinno rozpatrzyć poszczególne wypadki, zasięgnąć informacji i — mimo trudnych warunków — wydawać choćby kredytowe zamówienia dla takich przedsiębiorstw, jak fabryka wagonów w Sanoku.

wm. tk.

PROJEKT REZOLUCJI POLITYCZNEJ C. K. W. NA XXII KONGRES P. P. S.

I.

Kongres stwierdza, że kryzys gospodarczy, przeżywany dzisiaj w większym lub mniejszym stopniu przez wszystkie państwa społeczeństwa kapitalistyczne, nie jest kryzysem przejściowym, zależnym od takiej, czy innej przejściowej koniunktury; katastrofalne niedomagania gospodarcze chwili obecnej stanowią skutek nieuniknionego kryzysu o wiele głębszego, kryzysu samego ustroju kapitalistycznego o znamionach ostatecznego bankructwa; kapitalizm nie zdołał i nie potrafił przystosować się do nowych warunków powojennych, do nowego układu społecznego i politycznego świata, do konsekwencji załamania się jego własnej przedwojennej polityki imperialistycznej; proces budzenia się ludów do nowego samodzielnego życia idzie w parze ze znacznym zwężeniem rynków zbytu dla wyrobów państw przemysłowych; rozpiętość pomiędzy zdolnością produkcyjną przemysłu a zaopatrzeniem w wieżące dzisiejszego ustroju siłami spożywczymi narodów dośzła do takich rozmiarów, że kapitalistyczny sposób wytwarzania i podziału dóbr stanął w jaskrawej sprzeczności już nie tylko z interesami klasy robotniczej, ale z najbardziej koniecznymi potrzebami ludów, wziętych, jako całości, że grozi on podstawom cywilizacji nowoczesnej.

II.

Jedną z form samoobrony kapitalizmu są dyktatury wszelkiego rodzaju, które znalazły swój wyraz najwięcej skończony w postaci włoskiego faszystu; dyktatury te, oparte na zorganizowanej sile zbrojnej, posiadają wsze-

dzie pewne cechy wspólne, między innymi: tendencje imperialistyczne, wzmoczone prądy nacjonalistyczne, rozwinięte i utrwalenie zasady gwałtu, jako jedynej metody rządzenia, oraz rozmaitych nadużyć, jak przekupstwo, prowokacja, oszustwa wyborcze, jako „łagodniejszych” uzupełnień i środków pomocniczych gwałtu.

W tych warunkach, zasłanych ustawicznie świeżymi wspomnieniami o wstrząsie wojennym, musiał powstać osobny, bardzo groźny, kryzys moralny, szczególnie silny w krajach o rządach dyktatorskich, a podważający w imię rzekomej walki z „sentymalizmem liberalnym” całą kulturę ludzką.

Ustalenie dyktatury oznaczałoby w pełni społeczeństwo, które im ulega, na drodze dalszego rozwoju poprzez wojny domowe ze wszystkimi konsekwencjami dla ich bytu niepodległego, oraz dla ich życia gospodarczego i kulturalnego.

III.

Od postawy klasy robotniczej, od jej świadomości i siły oraz stopnia zorganizowania zależy w ogromnej mierze, czy socjalizm obejmie bezpośrednio spadek po dzisiejszym, starym ustroju; od niej zależą też w dużym stopniu drogi rozwoju, wiodące poprzez współczesny nam okres przejściowy.

Celem sprężystego i energicznego przeprowadzenia reform społecznych i gospodarczych, które wskażą drogi wyjścia z kryzysu kapitalizmu, do nowego ustroju społeczno-gospodarczego, klasa robotnicza musi dążyć do objęcia władzy państwowej, względnie do najwydatniejszego udziału we władzy państwowej.

Dlatego też wyciążyć musi wszystkie siły dla obrony albo odbudowy demokracji, jako systemu rządzenia, umożliwiającego przejście od kapitalizmu do socjalizmu bez ostatecznej katastrofy gospodarczej, bez nowych wojen, bez załamania cywilizacji i niepodległości państw słabszych.

Polska Partia Socjalistyczna w swej walce przeciw dyktaturze dąży konsekwentnie do współdziałania z demokratycznym ruchem włościańskim i do skupienia wszystkich sił demokratycznych kraju; P. P. S. przeciwstawia się z całą stanowczością wszelkim prądom nacjonalistycznym i reakcyjnym, oraz zalcza bezzwzględnie zarówno ruch komunistyczny, rozbijający i demoralizujący szeregi robotnicze, jak i drobne grupki niby-robotnicze (B. B. S., odłam Moraczewskiego, Federację Pracy i t. d.) stanowiące narzędzie pomocnicze w rękach dyktatury.

IV.

Polska przeżywa ogólny kryzys światowy w formach swoistych i wyjątkowo ciężkich. Zamach stanu z maja 1926 roku przerwał — wbrew nadziejom mas, biorących w nim udział — normalne utrwalenie w młodym państwie demokracji politycznej, dokonywane w warunkach niezmiernie trudnych w epoce gwałtownych walk politycznych, sięgających nieraz swymi korzeniami do lat przedwojennych. Dyktatura obywateli „sanacyjnych” stała się bardzo rychło narzędziem społecznym i gospodarczym w rękach kapitału przemysłowo-financego oraz w rękach zacofanej kulturalnie wielkiej własności rolnej. „Sanacyjny” system rządzenia wykazał ponadto zupełną bezpłodność ideową, brak zdolności przewidywania i nieudolność do istotnego rozwiązywania zagadnień polskiego życia wewnętrznego.

Polska otrzymała w rezultacie:

2. zahamowanie ustawodawstwa robotniczego i ustawy o reformie rolnej; atak na płace robotnicze i pracowników;

4. niesłychane zaognienie wewnętrznych stosunków społecznych i politycznych;

5. niesłychane zaognienie stosunków mniejszości narodowych do państwa;

7. załamanie się państwowej polityki szkolnej i zahamowanie oświaty.

V.

Wychodząc z założeń, naszkicowanych powyżej, Kongres ustala zadania najbliższe Polskiej Partii Socjalistycznej, jak następuje:

3) rozszerzenie i pogłębienie ruchu robotniczego, włościańskiego i pracowniczego pod znakiem socjalizmu;

4) skupienie i ogniskowanie wszystkich sił demokratycznych kraju;

5) przeprowadzenie energicznej propagandy masowej na rzecz programu społeczno-gospodarczego Partii na chwilę bieżącą;

6) przeprowadzenie energicznej walki z nacjonalizmem na rzecz socjalistycznego programu narodowościowego.

Rada Naczelna i Centralny Komitet Wykonawczy będą kierowały polityką Partii w myśl wskazań powyższych, mając swobodę w wyborze środków i dróg, wiodących najprędzej i najskuteczniej do celu.

VI.

Taktyka Z. P. P. S. będzie brała za punkt wyjścia świadomość tego stanu rzeczy; Z. P. P. S. będzie traktował trybunę parlamentarną przedewszystkiem jako trybunę propagandy stanowiska socjalistycznego i mówienia prawdy społeczeństwu.

ZIELONY SZTANDAR

Ukazał się Nr. 1 organu naczelnego Stronnictwa Ludowego p. t. „Zielony Sztandar”.

We wstępnym, programowym artykule p. t. „Nasze zadania” czytamy, iż zadaniem połączonego Stronnictwa Ludowego jest „obrona moralnych, politycznych i gospodarczych interesów wsi”.

Stronnictwo Ludowe zapowiada „nieubłaganą walkę, która będzie prowadzona w interesie najżywniejszym państwa tak z pozostałościami wiekowej pańszczyźnianej niewoli, jak z gangreną „chórzostwa i sprzedajności, która dziś wiadomo, jaka ręka zaszczerpa”.

Walka o „interesy polityczne wsi, o demokrację, o należyty szeroki masom chłopskim wpływ na rządy i politykę w państwie” — oto są główne zadania Stronnictwa Ludowego, o które walczyć będzie „Zielony Sztandar”.

W pierwszym numerze znajdujemy ciekawe artykuły: pos. M. Malinowski p. t. „Dlaczegośmy się połączyli”, pos. W. Witosa p. t. „15 marca”, oraz wice-marsz. J. Dąbskiego p. t. „W rocznicę”.

Zniesienie konfiskaty „Dziennika Ludowego” ZA INTERPELACJĘ W SPRAWIE BRZEŚCIA

„Dziennik Ludowy” skonfiskowany został w grudniu ub. r. za... interpelację w sprawie Brześcia.

Sąd Okręgowy uchylił konfiskatę interpelacji, ale prokurator wniosł zażalenie do wyższej instancji. Sąd Apelacyjny nie uwzględnił zażalenia prokuratora i uchylenie konfiskaty przez Sąd Okręgowy zatwierdził.

W uzasadnieniu swej decyzji sąd stwierdził, że przedruk interpelacji poselskiej, zgłoszonej na posiedzeniu Sejmu, w myśl art. 31 ustawy konstytucyjnej, nie podlega odpowiedzialności karnej.

KONFISKATA ODEZW PIERWSZOMAJOWYCH „BUNDU”

Odezwy pierwszomajowe Centralnego Komitetu Bundu, oraz Centralnego Komitetu organizacji młodzieży „Zukunft” zostały skonfiskowane.

Konfiskacie uległy między innymi ustępy o metodach Rządu i o stosunku młodzieży do wojny, oraz ustępy wzywające do demonstracji w dn. 1 maja.

Janina Brzezińska

Członek Koła Młodzieży T. U. R. im. Montwiłła - Mireckiego.

Zmarła dnia 16 b. m.

Cześć Jej pamięci!

Zarząd Koła im. Montwiłła-Mireckiego wzywa członków Warsz. Org. Młodzieży T. U. R. do wzięcia udziału w pogrzebie tow. Janiny Brzezińskiej, który odbędzie się w poniedziałek o godz. 4-ej po poł. z kościoła Św. Stanisława na Woli na cmentarz Wołski.

Z psychologii faszyzmu

ODCYT TOW. DE MANA

Zachodnia myśl socjalistyczna obecnie dużo pracuje nad zgłębieniem kwestii faszyzmu — tak pod względem politycznym i gospodarczym, jak też psychologicznym. Wśród licznych studiów zasługuje na uwagę bardzo zajmująca i żywa książeczka tow. De Mana: „Socjalizm a faszyzm narodowy” (Socjalismus und Nationalfaschismus, Berlin 1931). Jest to właściwie odczyt, wygłoszony w grudniu r. 1930 w Berlinie dla miejscowej organizacji „Kulturbundu”, t. zn. związku wszystkich socjalistycznych organizacji kulturalnych.

De Man, belgijski socjalista, b. kierownik centrali oświatowej w Belgii, jest dziś jedną z głośniejszych i oryginalnych postaci w świecie myśli socjalistycznej. Jego książki, szczególnie „Poza obrębem marksizmu”, świetnie napisane, zyskały mu duży rozgłos, zwłaszcza w Niemczech. Pod wielką wagą dla zrywania z tradycyjnym marksizmem; wysuwa w socjalizmie na czoło hasła etyczne i momenty psychologiczne. Dzięki temu zyskał sobie pewne wpływy wśród młodzieży. Dąży do odnowienia i ożywienia socjalizmu przez czynniki natury psychologicznej.

Omawiana książeczka napisana niemieckie żywo i sugestywnie, bada właśnie psychologiczne źródła niemieckiego faszyzmu. Przewiduje, że główną

POLITYKA A POŻYCZKI

WYDAWNICTWA URZĘDOWE PRZECIW RZĄDOWI „SANACYJNYM”

Pisma prorządowe wytykają prasie opozycyjnej, iż sieje panikę i defetyzm wśród społeczeństwa, gdy opisuje sytuację polityczną i gospodarczą w Polsce. Tymczasem opozycja i prasa niezależna naprawdę nie sili się nawet na wyolbrzymianie zła. Ogranicza się tylko do podawania nagich faktów, które same przez się są druzgocącą krytyką rządów sanacyjnych i z tych wniosków wyciąga logicznie wnioski. Fakty zaś czerpie m. in. z wydawnictw urzędowych, jak np. „Konjunktura gospodarcza”, wydawnictwo Instytutu Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen (w której jednak przejawiają się tendencje prorządowe) i „Kwartalnik Statystyczny”, wydawany przez Główny Urząd Statystyczny.

W Nr. 2 „Konjunktury Gospodarczej” na str. 24 czytamy: „Brak zaufania, wywołany czynnikami politycznymi, uniemożliwia przypływ długoterminowych kapitałów z krajów, w których kapitałów tych jest nadmiar, do krajów ubogich, co również hamuje wyjście z kryzysu, uniemożliwiając nasycenie kapitałem tych krajów, które mają duże możliwości inwestycyjne, a brak im zasobów pieniężnych”.

Wiemy, że tu mowa pomiędzy innymi i o Polsce. W odniesieniu zaś do samej tylko Polski „Konj. Gosp.” powiada, iż rolę czynnika, który byłby bodźcem do wzmożonej działalności gospodarczej w okresie wiosennym, mógłby odegrać także silniejszy dopływ kapita-

łów. Już wiosna nadeszła i jakoś owego bodźca nie odczuwamy. Ze jednak Instytut Badania Konjunktur Gospodarczych i Cen, mówiąc o stosunkach politycznych, ma na myśli i stosunki wewnętrzne państw, potwierdza jeszcze, kończąc „uwagi ogólne”, o sytuacji gospodarczej w Nr. 3 Konjunktury str. 64.

A teraz zajrzymy do innego wydawnictwa urzędowego. W „Kwartalniku Statystycznym” t. VIII zes. 1 r. 1931, ukazała się praca p. B. Polkowskiego p. t. „Kursy polskich pożyczek na giełdach zagranicznych w r. 1927-30”. Wśród kolumn cyfr i wykresów zwraca uwagę tablica statystyczna i wykres, ilustrujące kursy pożyczek niektórych państw na giełdzie w Nowym Jorku.

KURSY POŻYCZEK NIEKTÓRYCH PAŃSTW NA GIEŁDZIE W N. YORCU.

Rok i miesiące	Belgia	Czechosłowacja	Francja	Jugosławia	Niemcy	Polska	Włochy
1930	6%	8%	7%	8%	7%	7%	8%
I	101.88	110.05	113.60	87.98	106.78	82.75	94.81
II	102.97	110.27	114.98	89.66	107.23	83.41	94.30
III	102.05	110.41	117.27	94.61	107.92	85.14	95.75
IV	102.33	110.18	117.94	96.69	108.66	85.83	95.74
V	102.80	110.17	117.69	95.72	108.44	84.63	94.78
VI	103.25	109.05	117.73	95.16	107.03	85.28	94.45
VII	103.89	110.25	118.50	95.54	105.86	84.56	94.50
VIII	104.53	110.50	119.70	96.73	105.78	84.41	94.42
IX	105.31	110.55	120.25	96.52	105.05	84.27	92.61
X	102.93	109.65	120.53	93.25	102.28	77.58	92.91
XI	102.34	109.45	120.38	90.14	101.70	77.30	85.16
XII	101.81	110.08	120.10	90.98	101.69	73.78	80.24

Cóż widzimy? Gdy pożyczki państw demokratycznych, o utrwalonym ustroju politycznym (tabl.) mogą się pochwalic nie tylko stałością kursu (jak w Czechosłowacji i Belgii) albo nawet podniesieniem się kursu (jak Francja, naturalnie ważną rolę grają tutaj stosunki finansowe Francji), to kursy pożyczek państw faszystowskich, półfaszystowskich i rządzonych po dyktatorsku, w ostatnich miesiącach 1930 roku znacznie obniżyły się (w Niemczech — wpły-

wy Hitlera, we Włoszech — Mussolini, w Jugosławii — rządy królewsko-dyktatorskie). Jednak, jeżeli chodzi o Polskę, to spadek kursów pożyczek państwowych zaznaczył się jak najsilniej i, co szczególnie zasługuje na uwagę, że kursy poprosiły się w październiku, a podniosły się nieco w listopadzie po zwycięstwie wyborczym BB., obniżyły się znów znacznie w grudniu, po zorientowaniu się opinii publicznej świata co do praktyk wybor-

czych i zaznajomieniem się ze sprawą Brześcia. Wprawdzie autor analizując to zjawisko, mówi, iż działają tu ujemne momenty polityczne, do których zalicza rewizjonistyczne tendencje Niemiec, my jednak pozwolimy sobie być odmiennego zdania i politykę wewnętrzną zaliczyć do tych ujemnych momentów.

Ha-ski.

O 5 dniowy tydzień roboczy W ZAKŁADACH LITOGRAFICZNYCH I CHEMIGRAFICZNYCH

Zarząd Centralnego Związku Litografów, Chemigrafów i Pokr. Zaw. w Polsce, na posiedzeniu plenarnym w dniu 29 marca 1931 r. stwierdzając konieczność podjęcia natychmiastowej akcji przeciwko niebywałemu i wzrastającemu wciąż bezrobociu, oraz uważając, iż pierwszym i najsukcesyjniejszym środkiem przeciwdziałania będzie zmniejszenie dotychczasowych norm pracy robotnika, — domaga się od władz państwowych i właścicieli zakładów litograficznych i chemigraficznych wprowadzenia 5-cio dniowego tygodnia roboczego, co umożliwi otrzymanie pracy w zakładach wielu pracowników, którzy od dłuższego czasu nadaremnie poszukują pracy i pozostają w nędzy, w tragicznej sytuacji bez wyjścia.

Sprawa Banku Handlowego W ŁODZI

Dyrektor Banku Handlowego w Łodzi, Gordowski, został uwolniony z więzienia za kaucją 50.000 zł.

W stos. do wice-dyr. Kalinowskiego i prokurenta Kałusznego w dalszym ciągu zastosowany będzie areszt bezwzględny, jako środek zapobiegawczy.

POKWITOWANIE

NA ROBOTNICZE TOW. PRZYJACIOŁ DZIECI.

Pozostałe z dobrowolnej składki na wianek dla ś. p. Jana Garstki pracowniczki szpitala Jana Bożego — t. 20.—, A. G. — zł. 10.—

Prosimy zawsze wyraźnie żądać

MAGGIego
kostki
buljonowe

Tu w swej analizie wprowadza tow. De Man zapożyczone z nowoczesnej psychologii (A. Adler) pojęcie „kompleksu małej wartości własnej”. Gdy proletariusz fizyczny czuje swój wysiłek, swe marne położenie społeczne, szuka wyjścia z tego przykrego „kompleksu” w solidarności klasowej, w poczuciu wielkiej misji swej klasy dla przyszłości ludzkości. „Kołnierzykowiec” zaś szuka wyjścia ze swego przykrego „kompleksu”, gdy czuje, że jest niczem w ustroju obecnym — w nacjonalizmie. Jak gdyby powiada sobie: tak, jestem nędzarzem, niewolnikiem, szczerem kancelaryjnym, ale należę do najwyższej „rasy”, do wybranego „narodu”, opieram się o wielki „mit” germański, jestem w obozie nowego „Chrystusa” — Hitlera i t. p.

Niestety, nie możemy tu przytoczyć wszystkich subtelności psychologicznych w spostrzeżeniach De Mana. Dużo tam znajdziemy ciekawych uwag dla nas, Polaków. Ciekawe są jego obserwacje psychologiczne, dlaczego hitleryzm przyciąga kobiety. Mamy tu wrażliwość kobiecą na ideologię „silnego człowieka”, na „prestige” uniformu hitlerowskiego, ma wojskową postawę i ostry ton, na silne podkreślenie pierwiastka uczuciowego i t. d. Są to pierwiastki, powiada autor, które nie działają bynajmniej tylko na kobiety „proste”, z ludu, ponieważ przeważającym typem wykształcenia kobiecego jest typ literacki i estetyczny, a nie gospodarczy

i polityczny, więc „wykształcenie” jeszcze bardziej usposabia kobietę przychylnie dla hitlerizmu.

Ciekawe także są wywody De Mana na temat obiektywnej niższości nacjonalizmu w porównaniu z socjalizmem. Na miejsce obiektywnej (przedmiotowej) analizy przyczynowych stosunków w życiu społecznym, u nacjonalisty występuje „subiektywizm”, to znaczy dowolność. Może bowiem, bez dostatecznych podstaw, powyżej właściwej miary stawiać swój naród i obniżać wartość narodów innych. Stąd irracjonalność, afektywność (uczuciowość) w psychice hitlerowskiej, w psychice nacjonalistycznego faszyzmu w ogóle. Tak więc ten faszyzm działa „hamując na inteligencję”. Istnieje pewien związek — powiada autor — pomiędzy nasileniem prądów nacjonalistycznych a inteligencją mas!

Zagłębiając się w zakamarki faszystowskiej psychiki, De Man rzuca kilka ciekawych uwag krytycznych pod adresem socjalizmu. Powodzenie gwałtowne hitleryzmu zmusza nas do zastanowienia się nad psychologią współczesnego socjalizmu. Socjalizm współczesny bierze wybitny udział we władzy politycznej i gospodarczej, ponosi odpowiedzialność za czyny i instytucje. Jest to konieczne, — podkreśla autor. Ale w rezultacie mamy niektóre objawy niepożądane: biurokratyzacja funkcji kierowniczych, zastąpienie strategii mas przez taktikę frakcji, nastawienie defensywne

STRAJK W OZORKOWIE

W fabryce Schlässerowskiej w Ozorkowie bebesowcy prowadzili strajk, przyrzekając robotnikom spełnienie wszystkich ich życzeń. Po czterodniowym strajku bebesowcy doprowadzili do tego, że strajk zlikwidowano na warunkach, wysuniętych przez dyrektora fabryki.

Mimo to bebesowska „Walka” nazywa tę akcję „zwycięstwem”, podając wiadomość o powrocie do pracy robotników w Ozorkowie pod szumnym tytułem „Nasze zwycięstwo w Ozorkowie”. Przewornie jednak nie podaje, na jakich warunkach nastąpił powrót do pracy...

STYPENDJA DLA DZIENNIKARZY

Stypendja, w kwocie 3000 zł. każde, ustanowione przez Radę miejską dla dziennikarzy pracujących w dziedzinie samorządu i gospodarki komunalnej — Magistrat przyznał zgodnie z wnioskiem Zarządu Syndykatu Warszawskiego — tow. Jerzemu Nowakowskiemu i p. Stefanowi Duninowi.

NOCNE ATAKI GAZÓW TRUJĄCYCH

Kto o północy wraca do domu, może obserwować uprzątnięcie ulic miasta przez tabor magistracki. Odbywa się to w sposób nie przynoszący ujemy Warszawa wie a więc w zamkniętych hermetycznych wózkach i wielkich również szczelnie zamkniętych samochodach.

Natomiast wywożenie odpadków z podwór i dziedzińców domów uraga najelementarniejszym pojęciom o higienę. Przed bramy domów zajeżdżają otwarte wozy chłopskie, do których otwartymi koszykami wiklinowymi znosi się zebrane przez dni kilka odpadki.

Fetor, jaki w promieniu kilkunastu metrów roznosi się przy tej czynności, zmusza przechodniów do zatykania nosów i panicznej ucieczki przed tym atakiem gazów trujących, a lokatorów mieszkających frontowych do zamykania okien.

Czy nie wartoby pomyśleć o zmodyfikowaniu wywózki śmieci z podwór, tak by czynność ta nie zatrula powietrza?

CHOROBA

ZOZISŁAWA DĘBICKIEGO

Laureat tegorocznej nagrody literackiej m. Warszawy Zdzisław Dębicki, ciężko zaniemógł na serce.

Proces przeciw b. posłowi KWIATKOWSKIEMU

We wtorek odbędzie się rozprawa przeciwko b. posłowi Kwiatkowskiemu (Str. Nar.), który jest oskarżony z art. 239, 240 i 241 ustawy upadłościowej, art. 85 ustawy o spółkach z ogr. odp., oraz 246 i 267 k. k. Oprócz b. posła Kwiatkowskiego odpowiadać będzie przed sądem syn b. posła, Kwiatkowski Jan.

zamiast ofensywnego, pewne skostnienie ideologiczne i t. d. Masy wobec tego mają zamału mitu i porywu. Zagadnienie właśnie tkwi w tym, powiada De Man, jak połączyć reformy, przebudowę społeczną z wielkim porywem moralnym.

Ponieważ u nas w Polsce już jakiś sanator wydobyl dla swego użytku partyjnego De Mana, należy zauważyć, iż De Man, członek socjalistycznej partii, podkreśla stanowczo, iż stoi na gruncie demokracji. Wprawdzie mówi nieraz o tem, że masy odczuwają potrzebę posiadania wodzów, ale zastrzega się — „im więcej „wodza”, tem więcej potrzeba demokracji”.

Obóz marksistowski (np. Kautsky) poddał ostrej krytyce książki De Mana. Zarzuca mu — krótko mówiąc — że socjalistyczny światopogląd, oparty na walce klasowej, skłonny jest zastąpić socjalistycznym porywem etycznym i kulturalnym, w którym mogą zatrzeć się klasowe pierwiastki. Ten „idealistyczny” światopogląd — powiada marksistowska krytyka — ma swoje niebezpieczeństwa.

Zapewne. W swoich „porywach” De Man nieraz zapędza się zbyt daleko. Niemniej jego psychologiczna analiza i nawet czasami jego krytyka jest bardzo ciekawa. U De Mana cenne jest silne podkreślenie kulturalnych wartości socjalizmu.

Książeczka warta przeczytania.

K. Czapliński.

Co to jest „Matte Paraná”?

Prawdziwa herbata brazylijska!
Matte Paraná wydziela kwas moczowy!
Matte Paraná uspakaja nerwy!
Matte Paraná czyni smukłym i elastycznym!
Matte Paraná przeciw podagrze i reumatyzmowi i chorobom nerek!
Do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach. 415

CO SŁYCHAĆ NA ŚWIECIE

TRANSPORT KOŁOSALNEGO SKARBUR.

Z New Yorku donoszą, że w tych dniach przeniesiono biura banku Irving Trust Company do nowowbudowanego własnego drapacza chmur na Broadway'u.

W związku z tą przeprowadzką nastąpiło przetransportowanie sumy przeszło 3 miliony dolarów do skarbców w nowym gmachu. W transporcie brał udział cały oddział policji konnej, kilkanaście samochodów pancernych oraz oddział karabinów maszynowych. Skarb ten, przeważnie w złocie, umieszczony został w specjalnie zbudowanych podziemnych skarbcach.

RADJO W SZKOLNICTWIE W CZECHOSŁOWACJI.

W Czechosłowacji istnieje obecnie wielkie zainteresowanie dla radia w szkolnictwie. Ministerium Oświaty wypracowuje rozmaite rodzaje odbiorników celem stwierdzenia, które odbiorniki będą się najlepiej nadawały do użytku szkolnego. Wkrótce wszystkie szkoły powszechne w niemieckim okręgu granicznym zaopatrzone zostaną w odbiorniki. O zainteresowaniu dla radia w szkolnictwie świadczy również fakt, że nowa szkoła w Koeniggratzie wyposażona została w nowoczesną instalację wzmacniającą. W ten sposób audycja rozchodzi się po wszystkich klasach. W pokoju dyrektora ustawiony jest mikrofon, tak, że dyrektor może przemawiać równocześnie do wszystkich klas.

PRZEMYSŁ ROZRYWKOWY W BERLINIE UPADA.

Główną jest sprawa upadku 9 teatrów berlińskich, oraz mająca w najbliższym czasie nastąpić likwidacja dalszych czterech teatrów. Obecnie przyszła kolej na kabarety, restauracje i lokale dancingowe, czyli następuje załamanie się całego berlińskiego przemysłu rozrywkowego. W ostatnich dniach zamknięte zostały: kabaret „Palais am Zoo”, stare restauracje Käthe Erholz i Rudolf Nelson, kabaret „Wien-Berlin” i „Weidenhof - Kasino”.

RADJO NA USŁUGACH POLICJI

Z mieszkania swojej pracodawczyni, tony pewnego urzędnika w Pradze Czeskiej zniknęła służąca Ludmiła Cerny, uprowadzając ze sobą 2-letnią córeczkę gospodarzy, oraz zabierając pewną sumę pieniędzy. Tego dnia jeszcze rozpowszechniono wiadomość o tem przez radio. W 45 minut potem Ludmiła Cerny aresztowana została wraz z dzieckiem w Ujściu nad Łabą. Tak żółci radiu osiągnięto rekord w ujęciu przestępcy.

TRANSMISJA Z POSAGU WOLNOŚCI W AMERYCE DO EUROPY.

Przed niedawnym czasem dokonano interesującego eksperymentu radiowego w postaci audycji nadanej w New Yorku, a transmitowanej na niemiecką stację krótkofalową w Berlinie.

Jako studio służyła głowa posagu Wolności, ustawionego w morzu w wejściu do portu nowojorskiego. Pod względem technicznym transmisja wypadła bez zarzutu. Całą tę audycję z New Yorku było świetnie słychać w Europie. Ryki syren okrętowych i innych sygnałów, tudzież warkot aeroplanów, unoszących się nad portem, tworzyły bardzo interesujące tło akustyczne dla audycji.

KOBIECI — NACZELNYM DYREKTOREM WIEZIEN.

Donoszą z Madrytu, że minister sprawiedliwości mianował adwokatkę panię Wiktorję Kent na stanowisko naczelnego dyrektorki więziennictwa w Hiszpanji. Jest to pierwszy wypadek powierzenia tak wysokiej i odpowiedzialnej godności wymiaru sprawiedliwości kobiecie.

Uporczywe zaparcia stołca, katary grubej kiszki, zastój w kiszki, wzdęcie, bóle w bokach, przechodzą przy używaniu rano i wieczór po szklancec naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. Zadać w aptekach i drogeriach.

CZEKOLADA

Stuchos

TABLICZKA 100 GRAMOWA

85 GR.

EKONOMICZNA

WYSTĘPY ROSYJSKIEGO TEATRU W WARSZAWIE

Na trzeci występ w Warszawie wybrała sobie praska Grupa Moskiewskiego Teatru Artystycznego „Biała Gwardja” (właściwie „Dni Turbinów”).

Jest to sztuka Michała Bułgakowa (z Kijowa). Autor stosunkowo mniej znany. W latach 1921 — 23 przebywał za granicą i był współpracownikiem bolszewickiego dziennika „Nakanunie” w Berlinie. Nazwisko jego nabiera pewnego rozgłosu od roku 1925. Występuje z szeregiem nowel, z powieścią „Biała Gwardja”, ze sztukami teatralnymi „Dni Turbinów” i „Mieszkanie Zojki”. Ciekawe, że obydwie sztuki zostały wykonane (i to podobno świetnie) przez teatry w Sowieckiej Rosji — pierwsza w teatrze Artystycznym, druga w teatrze Wachtangowa. Wystawienie sztuki „Dni Turbinów” wywołało żywe protesty niektórych komunistów, dopatrujących się w sztuce tendencji „białogwardyjskiej”.

Urzędowa krytyka sowiecka ostro krytykuje Bułgakowa, uważając go za przedstawiciela literatury „prawicowo-burżuazyjnej” i dopatrując się chęci zdyskredytowania sowieckich rządów. Tendencja — pisze jeden z takich krytyków — tkwi już w tem, że B. opisuje walki „białych” w okresie „hetmana”. Skoropadskiego, który ich zdradził, a nie „w epoce Denikina, gdy reakcyjna treść białych ujawnia się w całej pełni.

Zobaczyliśmy więc w Warszawie te „Dni Turbinów”, które wywoływały w swoim czasie tyle echa w prasie rosyjskiej. Bezsilni, muszą się ukrywać. Jeden z rodziny Turbinów (Alosza) ginie od kuli petlurowskiej. Inni — a także — ocaleli. Szybko jednak przemija i okres Petlury. W ostatnim obrazie sztuki rodzina Turbinów zebrana z przyjaciółmi w mieszkaniu widzi przez okno, że wojska bolszewików już odbierają Kijów od Petlury. Tragedja „białych” zbliża się ku końcowi...

Autor sam przeżył ten czas w Kijowie. Sztuka napisana dość zresznie, ale pozbawiona jest jakichś nadzwyczajnych walorów dramatycznych. Tendencja jest oczywista, ale niezbyt natrętnie wyrażona. Najgorzej wypadł pod względem moralnym tchórzliwy hetman ze swem otoczeniem oraz tchórz - pułkownik, szukający „współpracy” z bolszewikami.

Ta sztuka budziła zrozumiałe reminiscencje wśród rosyjskiej emigracji. Sztuka „Capitolu” była natłoczona do ostatniego skrawka miejsca. Niestety, sztuka wymaga w niektórych obrazach obszernej sceny i dekoracji (obraz w sztabie białych) — i te obrazy wypadły słabiej. Gra była dobra i równa — wielkich popisowych, solowych ról w sztuce niema. Dobrze postawioną epizodyczną rolę wędrownego chłopca-poety wykonał bardzo zgrabnie p. Alokin. Złe wypadli obaj niemieccy oficerowie.

K. C.

UKAZAŁ SIĘ
DODATEK DO KODEKSU PRACY J. BLOCHA, który zawiera: Rozporządzenia, Tezy, Orzecznictwo Sądu Najwyższego w sprawach Umowy o pracę pracowników umysłowych, Umowy o pracę robotników Czasu pracy, Urlopów, Inspekcji pracy, Ustawy o ochronie lokatorów oraz Stowarzyszeń, Wyroki Sądów Pracy.

Cena — zł. 6, z przesyłką — zł. 6.85 do nabytka w **KSIĘGARNI ROBOTNICZEJ**, Warszawa, ul. Warecka 9, tel. 229-70 PKO. 1228

KSIĄŻKI NAUKOWE

WYDAWNICTWA M. ARCTA.

M. Arcta. — MAŁY SŁOWNIK WYRAZÓW OBCYCH. 16,000 wyrazów. Cena zł. 7.

Mały Słownik Wyrazów Obcych, przeznaczony dla szerokiego ogółu, ze szczególną myślą o uczącej się młodzieży, zawiera wyjaśnienie 16,000 cudzoziemskich wyrazów, spotykanych w mowie potocznej i druku. Uwzględniła potrzeby nowoczesne, podając terminy niezbędne do ogólnego wykształcenia i ułatwia zrozumienie tego, co się czyta i o czym się mówi.

Bornholtz T. Dr. — ORGANIZACJA I TECHNIKA PRACY WYCHOWAWCZEJ W SZKOLE ŚREDNIEJ. Cena zł. 3.

Książka ta przynosi ciekawe zagadnienia na temat szkolnictwa, zawiera wskazówki pedagogiczne i psychologiczne, mogące ułatwić pracę każdemu nauczycielowi.

Kridl M. — LITERATURA POLSKA W WIEKU XIX. Część V. T. 1. Główne prądy literatury europejskiej. Okres pozytywizmu. Cena zł. 7.

Praca ta obejmuje okres literatury polskiej w dobie pozytywizmu, zawiera szczegółowy rozbiór utworów z tej epoki. Ciekawy system wykładu i bardzo skrupulatna analiza czynią z tej książki doskonały podręcznik.

Kołodziejczyk Jan. dr. — BOTANIKA DLA SEMINARIÓW NAUCZYCIELSKICH I SZKÓŁ ZAWODOWYCH. Część I. Rośliny kwiatowe. Z 238 ryc. Str. 256. Cena zł. 9.

Książka obejmuje całokształt wiadomości o roślinach kwiatowych. Autor opiera naukę przedewszystkiem na doświadczeniach. W tym celu do opisu roślin typowych wybiera najpospolitsze, najczęściej spotykane, a zatem najdostępniejsze dla pracowni szkolnych.

Gadomski Jan dr. i Rybka Eugeniusz dr. — KOSMOGRAFIJA. Podręcznik dla wyższych klas szkół średnich i dla szkół akademickich. Z 93 ryc. Str. 240. Cena zł. 9,60.

Treścią książki jest skondensowana i udogodniona dla mniej przygotowanych wiedza astronomiczna. Autorzy prowadzą wykład w sposób jasny i zwięzły, a jednocześnie ożywają konieczną suchość matematyczną przedmiotu licznymi wiadomościami z dziedziny najnowszych odkryć astronomicznych. Książka ta jest nowością w swoim zakresie, gdyż od dłuższego czasu dawał się zauważyć brak podręcznika kosmografii szkolnej. Liczne i dokładne ilustracje przyczyniają się do uprzyętnienia przedmiotu i ułatwia na pewno pracę uczniowi.

DZIAŁ LEKARSKI

Dr. Z. FAJNCYN

LESZNO 36

Specjalista chorób wenerycznych, niemocy płciowej i skórnych. Analizy krwi. Przyjm. 9 r. — 9 w. 412

Dr. HENRYK ZUSMAN

AL. JEROZOLIMSKA 36 wprost Dworca Gł. weneryczne, niemocy płciowa. Przyjmuje 9 — 1; 3 — 9. Niedziela 3 — 7. Niezamożnym ustępstwo. 234

Dr. MILLER

Wilcza 5 m. 2.

2—8, w św. 4—6

WENERYCZNE

specjalnie u KOBIEC

Dr. J. AMSTERDAMSKI

specjalista chorób wenerycznych, skórnych, płciowych. Analizy krwi. Roentgen. CHMIELNA 34 185
Przyjmuje 9—1 3—9. Niedziela 9—6 w.

Dr. med. S. JERMOŁOWICZ

SEKSUOLOG

Choroby, niedomoga i zaburzenia sfery płciowej. 157
SZKOLNA 8. Przyjmuje 1—2 i 5—7

„Autoportret”

W najbliższym czasie ukaze się nakładem czasopisma literackiego „KWA-DRYGA” nowy tom poezji autora „POZEGNANIA TERMOPIŁ” — Stanisława Ryszarda Dobrowolskiego p. t. „AUTO-PORTRET”. Z książki tej przedrukujemy dwa poniżej zamieszczone utwory:

DA ADMIRAŁA FLOTY RZECZY-POSPOLITEJ.

Podobny wielkiej rybie, nieśonej przez prądy,
jeżeli, płynąc z Gdyni do Hawru i dalej
zdała we mgłę dostrzeżesz, admirał,
Londyn—
ciśnij kilka gałązek wierzby na fale
i powiedz, że gdzie palma od burzy n'e
pada,
gdzie cyprysów nie rąbią i laury nie
rosną —
w ojczyźnie zimne czoła posągów
Conrada
zdobią baby baziami wierzby i sosną.

NA OJCZYZNĘ ROMANTYKÓW
Pamflet.

Śmiech tylko mam dla Ciebie, wyżej
sobie ceniąc
szyderstwo nad miecz grecki,
uwieńczony bluszczem,
że byłaś snem a teraz jesteś tylko
pieniądz—

smutniejsza od szpitala, od Abdery
głupsza.
Bo co mi to za Polska anheliczna,
gdzie się
patrzy długo i próżno w twarzach
Polski szuka —
warkoczącej grandezzy z godziny unie-
sien,
zwycięskiej balladyny na warszawskim
bruku.

I co mi za ojczyzna adamowa, w której,
jak w papieskim królestwie jakim —
w Watykanie,
łatwiej o listek dębu i o płaszc z pur-
pury,
niż o powszednie mięso i o proste
ściany.

Wy, coście nas zbudali, trzeba przyznać
— zdrowo,
i w narodowych trumnach laurowo po-
sneł,
patrzcie-no teraz w Polskę swą dwuko-
lorową.
tylko bardzo ostrożnie, by was nie
zamknęli.

Stanisław Ryszard Dobrowolski.

WŚRÓD NOWYCH KSIĄŻEK

„12 KRZESEŁ” — Eljasz Ili i Eugeniusz Pietrow. Z rosyjskiego przełożyła Halina Piłichowska. Warszawa 1931 r. Tow. wydawnicze „Rój”.

Bywajcie wszyscy melancholicy, śledziennicy i wátrobialarze, wy wszyscy, którzy macie nosy spuszczone na kwintę, zgryzotę w duszy, a komornika na karku!

Mam coś dla was, coś ekstra, pistolet do zabicia Wielkiej Nudy, książczyne uciechną — „12 krzesel”.

Kto nie jest sanator, kto ma czyste sumienie i olej w głowie — weź do ręki i czytaj.

Obiecując-ć rozkosze nie mniejsze, niż przy czytaniu telegramów z Hiszpanji, acz całkiem odmiennego gatunku.

Ot, na samym wstępie kasek, zaiste, królewski — rozdział pierwszy pod nagłówkiem: Zakład pogrzebowy „Witajcie”.

Chłopie serdeczny, przyjacielu nieznanym, czytelniku polski, jeśli, przeczytawszy ten rozdział nie parskniesz śmiechem, nie porwiesz się za boki, nie podskoczysz do góry — będę cię miał za tumaną, trąbę i kwasigrocha.

Pomyśl, bo tylko — Zakład pogrzebowy „Witajcie”?

To, panie, nie fraszka, to tak z nieba samo nie przychodzi, byle kiep tego nie wymyśli, tu dobrodziejmo mój, trzeba mieć dowcip i humor i talent. Talentu zaś nikt nie odmówi autorom „12 krzesel”.

Wogóle morowa to spółka p. p. Ili i Pietrow. Dymają sobie przez Rosję naprzelaj od Moskwy do Kaukazu, a kogo tylko spotkają po drodze, wraz go biorą na języki — wysmieją, wystyrchną na dudka, suchej nitki nie zostawia...

Zjadliwe bestje, że aż strach, wszelako trzeba im wszystko wybaczyć za świetne — czasem wręcz niezrównane — dowcipy, które śpią, jak z rękami

wa, za bystrość i przenikliwość obserwacji, za inteligencję.

Z dobrej szkoły wyszli ci pisarze i wspaniałego obrali sobie mistrza, geniusz Gogola im hetmani.

Wydaje mi się, że sam pomysł pogoni za ukrytymi brylantami i związanymi z tem wędrówką po Rosji zrodził się pod wpływem polowania na „martwe dusze” sławetnego Czyczikowa.

Również główna figura „12 krzesel” Ostap Bender pozostaje w niewątpliwym pokrewieństwie z bohaterem Gogolowego arcydzieła. Zachodzą jednak między tymi dwoma okpiświatami i zasadnicze różnice. Bender to niezwykle pomysłowy rzezimieszek, wydrwigrosz i rabus, ale bądź co bądź to nie taki oślizgły, nędzny piaz, jak Czyczikow.

Bendera wychowywała straszna, zbójcka Rosja bolszewicka, Czyczikowa — plugawa i nikczemna Rosja carska.

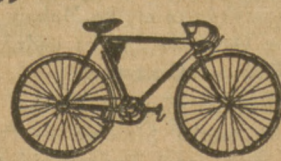
My, którzy z prerażeniem patrzyliśmy w latach ostatnich na lichotę, dobrowolne upodlenie, na bezwstydną służalność własnych ziomków, my, którzy ongi uchodziliśmy słusznie za naród rycerski, hardy i twardego karku, my stokróż wolimy wilczą drapieżność Bendera, kłami — chociażby nawet i pokryjomu — zdobywającego łup, niż psią przymilność Czyczikowa, wysługującego się na dwóch łapkach za łada przysmaczek.

A że Bender mimo swych bezeceństw i sprawek z pod ciemnej gwiazdy zdobywa sobie w końcu naszą sympatię, tak, że gotowiliśmy opłakiwać jego przedwczesny zgon, to najdobitniej świadczy o talencie autorów książki, o ich umiejętności tworzenia żywych i ciekawych postaci.

Przekład p. Haliny Piłichowskiej gładki i potoczny; tłumaczenie ma barwę, jedność i dosadność oryginału K. S.

Stanisław Niewiadomski
LAUREATEM NAGRODY MUZYCZNEJ

W piątek odbyło się posiedzenie Sądu konkursowego nagrody muzycznej m. Warszawy, którą jednomyślnie przyznał prof. Stanisławowi Niewiadomskiemu znakomitemu kompozytorowi i autorowi popularnych pieśni, krytykowi i profesorowi Konserwatorium Warszawskiego.

NIEDOŚCIGNIONEJ JAKOŚCI
ROWERY
„ORMONDE”

TURYSTYCZNE WYSCIGOWE
DAMSKIE DZIECINNE
od zł. 170. — do 365. —
Na spłaty do 10 rat
poleca Skład Fabryczny
MAISON „ORMONDE”

K. Lipiński
Warszawa, Jasna 5, gm. Filharmonji
Katalog bezpłatnie.

„POBUDKA”

Powiększony numer 1-szo majowy „Pobudki” będzie jedynym specjalnym wydawnictwem ilustrowanym na dzień 1-go Maja.

Zawierać będzie artykuły z wszystkich dziedzin ruchu robotniczego, nowelę tow. A Struga, obrazki i artykuły aktualne.

Cena sprzedaży 25 groszy. Zamówienia są przyjmowane przez administrację „Pobudki” do dn. 20 kwietnia. Wysyłka tylko za opłatą z góry lub za zaliczeniem pocztowym.

Cena za 25 egz. — 5 zł., ponad 50 egz. po 18 gr. egz.

NATURA, STWARZAJĄC PTAKA
WSKAZAŁA CZŁOWIEKOWI
WŁAŚCIWE TRAKTY LOKOMOCJI
A ZATEM LATAJMY!
Informacje: P. L. L. „LOT” oraz
większe biura podróży.

Olbrymią popularnością cieszą się pożyczki premijowe BUDOWLANA, INWESTYCYJNA i DOLAROWA!

PRZYPOMINAMY.

Ze obligacje serii II premijowej pożyczki dolarowej (t. zw. „dolarówki”) z dniem 1 lutego b. r. przestały procentować i nie biorą udziału w losowaniu premii.

Obligacje te można jeszcze wymienić do dnia 30 kwietnia b. r. wyłącznie na obligacje serii III premijowej pożyczki dolarowej imiennej wartości również po 5 dolarów bez żadnej dopłaty. Wymieniając „Dolarówki” przysługuje prawo nabycia po jednej dodatkowej obligacji serii III za cenę ulgową dolarów 5 (płatnych w dolarach lub złotych) na każde dwie wymienione „dolarówki”. Cena emisyjna obligacji Serii III premijowej pożyczki dolarowej wynosi dolarów 6.

Wymiana starych obligacji, oraz kupno nowych na warunkach ulgowych będą dokonywane do dnia 30 kwietnia b. r. wyłącznie w Centralach PKO i Banku Polskiego,

w ich oddziałach, w Centralnej Kasie Państwowej, oraz we wszystkich Kasach Skarbowych.

Obligacje Serii III premijowej pożyczki dolarowej co dwa miesiące będą brały udział w losowaniu premii. Łączna suma wygranych premii w ciągu roku wynosi dolarów 300.000, podzielonych na 100 wgl. 95 premii w każdym losowaniu po 40.000, 12.000, 8.000, 3.000, 1.000, 500 i 100 dolarów.

Wypłata wygranych, jak również wykup tych obligacji, dokonane będą w złotych lub w dolarach, stosownie do życzenia posiadacza obligacji.

UWAGA: Centralna Kasa Państwowa i Kasy Skarbowe sprzedają nowe „dolarówki” (Serii III) wyłącznie w złotych.

W dniu 1 maja b. r. odbędzie się już drugie losowanie premii nowej dolarówki.

421

TEATR i MUZYKA

Dzisiaj w teatrach miejskich Wielki

o g. 8 „Casanova”

Narodowy

o g. 4 „Rozkosz uczciwości”
o g. 8 „Dzień jego powrotu”

Nowy

o g. 8 w. „Mam prawo odejść”

Letni

o g. 4 „Noc Sylwestrowa”
o g. 8 „Dobra wróżka”

TEATR ATENEUM. Dzisiaj o raz ostatni w sezonie „Dom otwarty”. Jutro wraca na afisz „Ulica” Rice’a, która osiągnęła największe powodzenie bieżącego sezonu teatralnego. W roli Franka Morana Stefan Jaracz.

TEATR WIELKI. Dzisiaj wieczór opera komiczna L. Różyckiego „Casanova” z I. Dygusem w popisowej roli tytułowej i z p. Ban-drowską-Turską w roli Caton.

Jutro przedstawienie zawieszone. We wtorek zaś powraca na afisz popularna i melodyjna opera Czajkowskiego „Dama pikowa”.

TEATR NARODOWY. W dalszym ciągu sztuka Z. Nałkowskiej p. t. „Dzień jego powrotu”.

Dzisiaj o godz. 4 popoł. po cenach znizowanych „Rozkosz uczciwości”.

TEATR NOWY. Tylko do poniedziałku „Mam prawo odejść”.

TEATR LETNI. Dzisiaj komedia Fr. Molnara p. t. „Dobra wróżka”.

Dzisiaj o godz. 4 popoł. po cenach znizowanych „Noc Sylwestrowa”.

TEATR POLSKI. Dzisiaj „Małż z grzeczności”.

W niedzielę o godz. 3,30 popoł. po cenach znizowanych sztuka Bernarda Shaw „Lekarz na rozdrożu”.

Dn. 25 b. m. premiera sztuki G. Kaufmana p. t. „Król teatru”.

TEATR MAŁY. Codziennie „Koniec i początek”.

Dn. 24 b. m. premiera „Droga do piekła” Kawackiego.

TEATR „MORSKIE OKO”. Dzisiaj rewja „Podróż na księżyc”.

TEATR „QUI PRO QUO”. Codziennie rewja „W murawie piwnicy”.

„WESOŁY WIECZÓR”. Jeszcze tylko 4 dni rewja „Idzie wiosna”.

TEATR NOWOŚCI (Belańska 5). Dzisiaj o statnie przedstawienie operetki „Róża z Flo-rydy”.

We wtorek premiera operetki Abrahama „Wiktorja i jej huzar”.

MIGNON (Marszałkowska 81b): Codziennie rewja „Madera — Warszawa”.

ZE SPORTU

KALENDARZYK IMPREZ DZISIEJSZYCH

Dzisiaj odbędą się imprezy następujące: Stadion Legii godz. 16,30 mecz ligowy Legia — Warta (Poznań).

Boisko AZS. godz. 16 AZS. — Polonia Ib. Boisko Znicza godz. 16 Znicz — Warszawianka Ib; godz. 14 Znicz II — Warszawianka II.

Boisko Legii godz. 14 Legia Ib — Marymont, godz. 12 Legia II — Marymont II.

Boisko Orła godz. 12 Skoda — Samson.

Boisko Skry godz. 12 Elektryczność — CWS, godz. 10 Elektryczność II — CWS, II.

Boisko Orła godz. 16 Orzeł — Kordjan.

Cyrk godz. 12 finały bokserskich mistrzostw Polski.

Sala YMCA. (Miodowa 23) godz. 18 trójmecz zapasniczy klasy B Legia — YMCA — Elektryczność.

Jabłonna Legionowa godz. 9 biegi kolarskie na 25 i 50 km. Orlecia i na 50 km. Skry. O godz. 11 bieg 50 km. Amatorskiego KS.

Korty WKS. Legia godz. 15 pokazowe mecze tenisowe Hebda — Tłoczyński i gra podwójna Navratil i Stolarow — Stube i Witman.

Boisko AZS. godz. 10 mecze siatkówki kobiecej Polonia — ZASS, Warszawianka — ZASS, Polonia — AZS, — Warszawa, godz. 16 mecze koszykówki męskiej AZS. — YMCA.

Boisko Legii godz. 10 siatkówka męska Polonia — 16 WDH, YMCA. — ZASS, AZS. — YMCA, ZASS. — Legia, 16 WDH. — Legia, godz. 15 koszykówka męska Legia — Polonia, godz. 16 haczona Legia — Skra.

Boisko Skry godz. 16 mecze hazyen Warszawianka — Polonia i Makabi — AZS, godz. 16 koszykówka męska Makabi — Skra.

Boisko w Ogródzie Saskim godz. 16 mecz hazyen PIWF. — Grażyna.

Boisko Strzelca (Koszyry Blocha) godz. 16 koszykówka męska Strzelec — Przyszłość Stadion AZS. (park Paderewskiego) g. 12 bieg na przełaj „Wieczoru Warszawskiego”.

Dom Akademicki godz. 11 otwarcie instruktorskiego kursu pływackiego.

Warszawianka gra we Lwowie mecz ligowy z Pogonia.

Polonia gra w Łodzi mecz ligowy z ŁKS-em.

Cracovia gra w Czechosłowacji w Karwinie i Morawskiej Ostrawie.

„MORSKIE OKO” PODRÓŻ NA KSIĘŻYC

W dzisiejszych czasach kryzysu i stagnacji nie mało ludzi marzy o podróży na Księżyc (choćby w celu ucieczki przed wierzycielami i poborcami podatkowymi), to też nie dziwnie, że tak aktualne hasło ściga do „Morskiego Oka” tłumy... marzących o Księżycu.

Przyznać trzeba, że rewja jest doskonała. Pomysł owej podróży na Księżyc, a raczej przygotowania do tej podróży (bo podróż trwa nieco za krótko... a szkoda, bo jest doskonała), jest nacią, wiążącą pomiędzy sobą poszczególne numery programu w jedną całość, a że podróżnikami są najweselszy z „Morskooskich” artystów Krukowski i prze-miła Karlińska, przeto „podróżuje się” miło i wesoło... bo gdy Krukowski jest na scenie, to wnet ów wielbłąd, występujący w roli partnera Zuli Pogorzelskiej — gdyby znalazł się na widowni — toby się śmiał na całe gardło.

(A propos wielbłąda... Choćby dla zobaczenia jego nieprawdopodobnie wdzięcznych ewolucji tanecznych, warto iść do Morskiego Oka).

Na powodzenie rewji wpływa oczywiście w dużym stopniu wprowadzenie większej dozy satyry politycznej, co zawsze cieszy się uznaniem ze strony publiczności. Tarapaty Krukowskiego w biurze paszportowym wywołują formalnie huragany śmiechu na widowni właśnie dzięki niezwykle subtelnej i ciętej satyrze politycznej.

Z poszczególnych numerów programu jako specjalnie udane, wyliczyć trzeba: półfinał Parzy... reklamowy numer p. t. „C. W. S.”, efektowny balet księżycowy (na tle niezwykłej uroczej dekoracji p. Jawniewiczowej), wesoly sketch „Chez Flambau” i bardzo efektowny obrazek „Z pod samowara”, dający Pogorzelskiej i Oliszy szerokie pole do popisu.

Z pośród wykonawców prym wodzi „Lopek” — Krukowski, który śpiewa, gra, tańczy, konferansuje, czaruje, błaguje i t. d.

P. Olisa tym razem zadowolnił się rolami jedynie charakterystycznymi, a p. Zabczyński doszedł do przekonania, że... najlepiej umie śpiewać i uśmiechać się — więc na tem porzucił, zapominając, że aktor rewjowy musi zawsze przedewszystkiem grać.

Pogorzelska ma parę ładnych numerów, z których najefektowniejszy ten z „Chicago Palace - Hotel”, a duo Ney, jak zwykle, imponuje techniką taneczną, graniczącą z ekwilibrystyką. Doskonała zawsze p. Nowicka i p. Antosówna (kobieta z gumy) tym razem są zupełnie niewyrównane.

Dekoracje, jak zwykle w „Morskiem Oku” barwne i bogate.

I. K.

TABELA WYGRANYCH LOTERJI PAŃSTWOWEJ

Wczoraj w 30-ym dniu (ostatnim) ciągnięcia 5-iej klasy 22-iej polskiej państwowej loterii, główne wygrane padły na numery następujące:

15.000 zł. plus premia 300.000 zł. na Nr. 137220.

250 zł. plus premia 200.000 zł. na Nr. 5611.

250 zł. plus premia 100.000 zł. na Nr. 112612.

15.000 zł. na Nr. 75642.

Po 5.000 zł. na Nr. 66089 118359 137827.

Po 3.000 zł. na Nr. 21126 37804 86651 124036.

Po 2.000 zł. na Nr. 7194 12074 17758 20622 26157 29346 51808 53402 59771 71401 74539 77553 97093 97234 105794 111032 114580 125765 146154 165719 181291 186082 188322.

Po 1.000 zł. na Nr. 8602 17742 21874 23785 25118 30680 37677 54030 76086 78245 90666 122590 133167 134266 136441 150929 155886 165421 167234 168267 170926 191955 193773 203246 204721 209237.

STAN POGODY

DZIS POCHMURNO.

Dzisiaj prawdopodobny przebieg pogody w Polsce: W całym kraju przeważnie pochmurno i mgliście z drobnymi gwałtowniejszymi deszczami.

Z W CZORAJASZEJ GIEŁDY

Waluty. Dolar Stanów Zjedn. 8,92.

Dewizy. Bukareszt 5,31%, Holandia 358,42, Londyn 43,36%, Paryż 34,90%, Praga 26,43%, Szwajcaria 171,90, Włochy 46,75%, Wiedeń 125,50.

Tendencja niejednolita, obroty małe.

KOMISJA KULTUR-ARTYSTYCZNA

Czerwonego Krzyża 20, parter, pokój 105, tel. 332-88 i 750-18.

Repertuar przedstawień ulgowych.

Polski „Małż z grzeczności” 21, 22, 24 b. m.

Mały „Koniec i początek” 21, 22 b. m. Wielki „Orfeusz” 24 b. m., „Trubadur” 30 b. m.

Koncert-Poraneł w dniu 26 b. m. o godz. 12 w pol. w sali kina „Atlantyk”.

Po południu: Jaskółka „Za siedmioma górami” 19 b. m. o godz. 4 popoł. Polski „Lekarz na rozdrożu” 19 b. m.

Zachęta Sztuk Pięknych po gr. 50 i 30. Zniżkowe do „Morskiego Oka” i „Qui Pro Quo”. Wystawa w Baryczków po gr. 70.

Kino „Znicz” po zł. 1,10.

Loterja Zachęty Sztuk Pięknych po zł. 5, co drugi los wygrywa.

Programy do wszystkich teatrów w „Biuletynie Artystycznym” i plany teatrów po gr. 30.

Narodowy „Młody las” 3 maja o godz. 4 pp.

Losy do 23 Loterii Państwowej.

Zarząd Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

niniejszym zawiadamia, że zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej z dn. 17 kwietnia r. b. termin Walnego Zgromadzenia członków Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej zostaje przesunięty z dn. 26 kwietnia na czwartek dn. 14 maja r. b.

Przesunięcie terminu jest spowodowane opóźnieniem druku sprawozdania. Rada Nad-

zorcza i Zarząd uznają za wskazane, aby sprawozdanie zostało rozesełane członkom przynajmniej na 10 dni przed zebraniem.

Walne Zgromadzenie odbędzie się w lokalu Związku Pracowników Kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej przy ul. Czerwonego Krzyża 20 o godz. 9.30 rano.

416

Wiadomości z całego kraju

BURZLIWE POSIEDZENIE RADY MIEJSKIEJ Radny wykluczony na całą kadencję Rady do dnia 31 grudnia 1933 r.

Posiedzenie Rady miejskiej w Bydgoszczy było bardzo burzliwe. Radny Waliszewski z grupy „niezależnych socjalistów” przybył na obrady pomimo, że został wydalony na jedno posiedzenie — i nie chciał się usunąć z sali.

Na tem też doszło do gwałtownych awantur.

Radny Waliszewski został wykluczony na przeciąg 3-ich posiedzeń, a w końcu — na cały okres trwania obecnej kadencji Rady miejskiej, czyli do 31 grudnia 1931 r. za obrazę przewodniczącego Rady — pos. Faustyniaka (NPR.), któremu nawymyślał przed odejściem.

NIESŁYCHANE STANOWISKO LEKARZY NA ŚLĄSKU

Dowiadujemy się, że Związek Lekarzy Polaków na Śląsku wydał do swoich członków okólnik, w którym żąda od lekarzy, by ci nie wydawali odmiennych orzeczeń w wypadkach, kiedy już przedtem inny członek związku wydał swoje orzeczenie.

Takie stanowisko trzeba uznać za niesłychane i godzące w pacjentów. Praktycznie ostrze tego zarządzenia zwróci się przedewszystkiem przeciw

robotnikom. Uzyskawszy rez niekorzystne orzeczenie w swojej chorobie nie będą mieli możności szukać sprawiedliwości.

Zwracamy uwagę, że Związek Lekarzy Polaków jest organizacją „separatystyczną” nie należącą do Ogólnopolskiego Związku Lekarzy. Więcej poczucia obywatelskiego mają lekarze niemieccy, gdyż ci zorganizowali się w ogólnopolskim związku.

BEZPRAWIA WOBEC ROBOTNIKÓW ROLNYCH

W folwarku Łuszczów, pow. Lublin, w roku ubiegłym został wydany bezprawnie przez pracodawcę Wyszomirskiego tow. Siekański, któremu Komisja Rozjemcza w Lublinie przysądziła do końca roku służbowego świadczenia.

Pomimo przynajmniej świadectw przez Komisję, obszarnik dobrowornie wypłacił im nie chce, przeto sprawa doprowadza do wściekłości dzierżawcę, który starał się różnymi sposobami o usunięcie pracownika.

Do mieszkańca tow. Siekańskiego przybył praktykant świętochowski, wraz z innymi „pomocnikami”, domagając się od żony pracownika wyprowadzenia się a gdy ta oświadczyła, że u-

czyni to natychmiast po otrzymaniu należności, uderzył ją łepem narzędziem w głowę, powodując ranę. Następnie gdy pobita kobieta pojechała do lekarza, w jej nieobecności zaczęto siłą wyrzucać rzeczy, doprowadzając do rozpacz dzieci na widok czynionego bezprawia. W trakcie wyrzucania ubrań zaginęło przeszło 400 zł. gotówki.

Dnia następnego na miejsce wypadku przybył komendant posterunku, wraz z sekretarzem Związku tow. Dziubakiewiczem. Sporządzono odpowiedni protokół, celem pociągnięcia winnych bezprawia do odpowiedzialności sądowej. Tow. Siekański otrzymał inne mieszkanie.

UCHWAŁY PRZECIWKO KRZYWDZĄCEMU ORZECZENIU KOMISJI ROZJEMCZEJ

Niedawno odbył się w Lublinie zjazd delegatów i członków Związku Robotników Rolnych, na którym, po przemówieniach tow. Kwapińskiego i Dziubakiewicza, jednomyślnie przyjęto następującą rezolucję:

Zebrani protestują przeciwko krzywdzącemu orzeczeniu Nadzw. Komisji Rozjemczej w sprawie obniżki płac robotnikom dniówkowym, ordynariuszom i sezonowym na rok służbowy 1931/32 i domagają się od Zarządu Głównego przygotowania akcji protestacyjnych przeciwko krzywdzącemu orzeczeniu, którego zebrani nie przyjmują do wiadomości, żądając rozpoczęcia rokowań ze Związkiem Ziemiaków w sprawie zmian orzeczenia;

protestują przeciwko pomysłom

SENSACYJNE ARESZTOWANIA W GDYNI

W Gdyni aresztowano pod zarzutem przywłaszczenia, w związku z oszustwem bankrutem największej gdynskiej firmy budowlanej „Mikuluski i Kothński”, inż. Z. Bielawskiego, pierwszego nadzorcę sądowego masy upadłościowej f-y Mikuluski i Kothński; Bazylego Łobockiego, współwłaściciela firmy „Centrohurt” i członka magistratu miasta Gdyni; Greunerta, właściciela firmy spedycyjnej i współnika Łobockiego, Niemca, obywatela gdańskiego, oraz niejakiego Dulka, kierownika miejscowego oddziału wielkiej firmy drzewnej Barmbacha.

POŻAR W URZĘDZIE SKARBOWYM.

W lokalu Urzędu Skarbowego w Głębokiem wybuchł pożar o 4-iej nad ranem. Pożar strawił wszystkie akta egzekucyjne i wymiarowe, poza tem straty materialne sięgają przeszło 50 tys. złotych.

Władze aresztowały 3 osoby, podejrzane o udział w zbrodniczym podpaleniu, mającym na celu zniszczenie szaf z aktami egzekucyjnymi.

ECHA NAPADU RABUNKOWEGO W POZNANIU.

Sprawcy sensacyjnego napadu rabunkowego na mieszkanie inż. Jankowskiego w Poznaniu ujęci tego samego dnia przez policję, okazali się niebezpiecznymi bandytami, wielokrotnie ka-

rany i zbiegłymi przed kilku tygodniami z więzienia przy ul. Młyńskiej. Są to 22-letni Władysław Andrzejewski i 21-letni Franciszek Złotnik. Wspólnikami ich byli małżonkowie Kucharscy, oraz szwagier Kucharzskich — Kowalski.

Śledztwo wykazało, że Andrzejewski i Złotnik, po ucieczce z więzienia, dokonali szeregu kradzieży z włamaniem, oraz byli sprawcami niedawnego napadu bandyckiego na listonosza pieniężnego przy ul. Słowackiego w Poznaniu.

STRASZNE MORDERSTWO.

Niejaką Paweł Joz, robotnik z huty Bismarcka, pokłóciwszy się z żoną, zarzucił jej pętlę na szyję, a następnie, chwyciwszy za nóż kuchenny, wbił go w gardło małżonki. Morderca zbiegł.

WYKRYCIE

FABRYKI FAŁSZYWYCH MONET.

Wykryto szajkę podrabiających monet, której centrala mieściła się w Lublińcu, w mieszkaniu Kazimierza Ciszka. W czasie rewizji w jego mieszkaniu, znaleziono różne formy gipsowe, chemikalia, przyrządy do wyrobienia monet dwuzłotowych, jednozłotowych oraz jednogroszowych i 1/2-groszowych niemieckich, jak również znaczną ilość gotowych fałszywych pieniędzy. Ciszka aresztowano. Na podstawie przeprowadzonego dochodzenia przytrzymał w Lublińcu warszawianin Stanisław Czupryński vel Rumiński.

Z ŻYCIA PARTJI

Redakcja podaje do wiadomości wszystkich organizacyj partyjnych, zawodowych, kulturalno-oświatowych i sportowych, że wszelkie wzmianki o zebraniach umieszczane będą w „Robotniku” najwyżej DWA RAZY.

WARSZAWSKA ORGANIZACJA P. P. S.

KOMUNIKAT.

Komitet Dzielnicy Śródmiejskiej zawiadamia, że lokal Dzielnicy pozostaje, w dawniejszym lokalu przy ul. Wareckiej 7.

Godzinny dyżurów od 6 do 8 wiecz. W godzinach od 9 do 3 można się porozumieć z tow. J. Wicherską.

ZEBRANIE SEKRETARZY DZIELNIC. Dziś o godz. 5 zebranie sekretarzy dzielnic, w lokalu przy ul. Długiej 19. Obecność wszystkich konieczna.

Sekretariat Warsz. O.K.R. P.P.S.

WEZWANIE.

Młodzież ze wszystkich dzielnic partii winna przybyć na zgromadzenie młodzieży w sprawie bezrobocia, które odbędzie się w niedzielę, 19 b. m. o godz. 11 rano, ul. Leszno 53.

Sekretariat Egzekutywy W.O.K.R. P.P.S.

RUCH ZAWODOWY

KOŁO FRYZJERÓW P. P. S. Zebranie członków jutro o godz. 12, przy ul. Wareckiej 7.

Organizacja Młodzieży T. U. R.

CZERWONE HARCERSTWO.

SEKCJA WYCHOWANIA SOCJALISTYCZNEGO PRZY RADZIE HUFCA. Posiedzenie odbędzie się dziś o godz. 17, w lokalu Zw. Transportowców, ul. Czerwonego Krzyża 20.

Wygłoszone zostaną referaty: 1) o godz. 17, tow. Witold Trylski na temat: „Wychowanie socjalistyczne w świetle książki Kantzara: „Zdobycy przyszłości”, 2) o godz. 18, tow. Wolska na temat „Instynkt walki”.

Ruch akademicki

CZARNA KAWA LITERACKA. Sekcja towarzyska Z. N. M. S. urządza w niedzielę, dnia 19 b. m. o godz. 8-ej wiecz. w Sali Restauracyjnej Domu Kolejarzy (Czerwonego Krzyża 20)

Czarną Kawę Literacką.

Szereg własnych utworów odczytają: Irene Krzywicka, Stanisław Ryszard Dobrowolski, Ludwik Fryde, Benedykt Hertz, Aleksander Maliszewski, Tadeusz Wittlin i inni.

Bilety w cenie zł. 2 do nabycia w Sekretariacie Z. N. M. S. (ul. Długa 19, 1 p. — wtorki i czwartki) godz. 18 — 20, oraz w Księgarni Robotniczej (Warecka 9).

Ruch kult - oświatowy

II WYKŁADY INSTRUKCYJNE. W poniedziałek, dn. 20.IV w godzinach między 7 — 9 wieczorem odbędą się w Kole Młodzieży T. U. R. przy ul. Leszno 53 (Związek Metalowców) wykłady tow. tow. St. Garlicznego i Alfreda Krygiera.

Co wyświetlają kina?

ATLANTIC: „Sewilla — miasto miłości”.
APOLLO: „Kawiarz”.
CAPITOL: Występy teatru rosyjskiego.
CASINO: „Dusze czarnych”.
COLOSSEUM: „Poskromienie złošnicy”.
COLOSSEUM (mała sala): „Ostatni atak”.
CRISTAL: „Wrogowie ognia” (2 serie).
CZARY: „Wielka parada”.
FILHARMONJA: „Wielka gra”.
FORUM: „Białe cienie”.
HELIOS: „Na Sybir”.
HOLLYWOOD: „Rozkosze gošcinności”.
KOMETA: „Skradziony testament”.
KINO „1 ZŁOTY”: „Kochanka Szamoty”.
LUX: „Serce maharadży”.
MAJESTIC: „Strzelcy” z Pat i Pa'achon.
MIEJSKI: „Wiatr od morza”.
MEWA: „Złote piekło”.
POLA NEGRI PALACE: „Na Zachodzie bez zmian”.
PALACE: „Kapitan marynarki”.
PROMIEN: „Człowiek, który kręci”.
PETIT TRIANON: „Żądam rozwodu”.
PAN: „Proganin”.
REWJA (Mokotowska 73): „Hotel Imperjal” z Pola Negri.
ROXY: „Pieśń żywiołów”.
SPLENDID: „Gra o meczczyznę”.
STYLOWY: „Ję chłopczyk”.
ŚWIATOWID: „Marokko”.
STAROMIEJSKI: „Rozkosze niebezpieczeństwa”.
SOKÓŁ: „Kobieta, która cię nie zapomni”.
TECZA: „Pod dachami Paryża”.
TOMBOLA: „Maski Erwina Reinera”.
TON: (Puławska 39): „Dynamit”.
UCIECHA: „Haj-Tang”.
URANJA: „Motocyklem ponad obłoki”.
WISŁA: „Moralność pani Dulskiej”.
ZNICZ: „Kult ciała”.

KRONIKA STOLECZNA

ANKIETA PRZECIWALKOHOLOWA.

Wydział zdrowia, w porozumieniu z sekcją higieny szkolnej, postanowił przeprowadzić ankietę pośród młodzieży szkolnej dla stwierdzenia, w jakim stopniu alkoholizm zagnieździł się w szeregach tej młodzieży. Ankieta ta prowadzona ma być pod nadzorem lekarzy. Na ostatnim posiedzeniu głównej komisji sanitarnej rozpatrywano projekt ankiety.

ODWIEDZANIE CHORYCH W SZPITALACH.

Wobec tego, że sprawa odwiedzania chorych w szpitalach wywołuje liczne nieporozumienia, zostaną wkrótce wydane specjalne przepisy, określające warunki, w jakich można odwiedzać chorych.

ZJAZDY I WYKŁADY.

26 b. m. w Warszawie odbędzie się zjazd b. wychow. Kursów handlowych J. Siemiradzkiej.

20 b. m. o godz. 20, w lokalu B. G. K., Krak. Przedm., inż. Ringman wygłosi odczyt p. t. „Gospodarcze przesłanki niemieckiej rewizjonistycznej polityki”.

Magdalena Samozwaniec wygłosi we wtorek, 21 b. m., w Konserwatorium odczyt p. t. „Niema trzydziestoletniej kobiety”.

rek, 21 b. m., w Konserwatorium odczyt p. t. „Niema trzydziestoletniej kobiety”.

PO 50 LATACH.

Zostaną oczyszczone rury, tłoczące wodę ze stacji pomp rzecznych na stację filtrów. Będzie to b. ciężka praca, gdyż rury przewodowe mają 76 cm. średnicy, więc praca w nich wykonywana być może tylko na czworakach.

ROZDANIE NAGRÓD KONKURSOWYCH.

Dziś w Stow. Kupców Polskich odbędzie się rozdanie nagród przyznanych przez jury Konkursu wystaw sklepowych pod hasłem: „Cała Polska na detektor wyrobu krajowego”. Konkurs organizowała Liga Samowystarczalności Gospodarczej.

OTWARCIE PRZEJAZDU NA UL. ŻELAZNEJ.

który jest na ukończeniu, nastąpi w ciągu najbliższych dni.

WYSTAWA JUGOSŁOWIAŃSKA.

Wczoraj o g. 12,30 w „Colosseum” otwarta została wystawa, organizowana przez Jugosłowiański Komitet Turystyczny.

DZIEŃ SAMOBÓJSTW

ZAMACH SAMOBÓJCZY.

36-letnia Antonina Wiśniewska otruła się esencją octową i jodyną w bramie domu. SKOK POD TRAMWAJ.

Na rogu ul. Nowowiejskiej i Sułce pod elektrowóz linii „2” rzuciła się w zamiarze samobójczym kobieta lat około 30. Dzięki puszczaniu w ruch przez motorowego wszystkich hamulców, desperatka nie dostała się pod koła. Lekarz Pogotowia stwierdził wstrząs nerwowy, ranę cięto-tłuszczoną nosa, czoła i górnej wargi, oraz potłuczenie lewego uda.

TRAGEDJA SŁUŻĄCYCH. Przy ul. Śto-Jerskiej 14 21-letnia Eugenia Kacprzakowa, służąca otruła się esencją octową.

Na ul. Czapelskiej 35 w Grochowie również napila się esencji octowej 21-letnia Anna Drugała, służąca.

NABRANY AMBASADOR

B. ambasador Rz. P. w Paryżu, ordynat Maurycy Zamojski, usiłował przed kilkoma dniami zdyskontować weksle na 2265 dolarów.

Posrednictwa podjęli się Stanisław Zawadzki i Mieczysław Goździewski.

Aby omówić sprawę szczegółowiej, spotkali się obaj w cukierni Loursa na Krakowskim Przedmieściu, gdzie przysiadł się do nich Eugeniusz Toll, wyrażając gotowość przyjsia z pomocą przy dyskontowaniu weksli.

Tegoż dnia nastąpiło drugie spotkanie w cukierni Blikiego na Nowym Świecie. Wzięli w niem udział p. Goździewski, Toll i jego przyjaciel, Wacław Wiglak.

Obejrzawszy weksle, Toll oznajmił p. Goździewskiemu, że zaprowadzi go do osoby, rozporządzającej dużym kapitałem.

Towarzystwo udało się do domu Nr. 16 na Nowym Świecie, gdzie miał zamieszkiwać

przyszły nabywca weksli.

— Zaczekajcie, panowie, chwilę na schodach — rzekł Toll — a ja tymczasem pójdę do Dziwulskiego z weksłami.

Życzenie stało się zadość. W sieni pozostał p. Goździewski wraz z Milewskim.

Po upływie kwadransa, ponieważ Toll nie wracał, Milewski udał się na zwiady i też przepadł. A kiedy minęło pół godziny, p. Goździewski sam wszczął poszukiwania i stwierdził, że korytarz na czwartym piętrze ma wyjście zapasowe, przez które ułotnili się oszuści.

Policja obydwu ujęła. Okazało się, że weksle zdążyli już wręczyć do dyskonta Jankobowi Głowińskiemu.

Toll jest znanym niebieskim ptakiem. W swoim czasie był posądzony o szpiegostwo. Milewski, oszust na mniejszą skalę, figuruje w aktach urzędu śledczego.

BOLESNA PRZYGODA NA DWORCU

18-letni Mordka Zeligier, czapnik, odprowadzał na dworzec Wileński krewnego swego, który jako poborowy udawał się do Suwałk.

Kiedy Z. przed odejściem pociągu stał na peronie, rozmawiając przez okno z siedzą-

cym w wagonie krewnym, nagle uczył ostry ból. Okazało się, że jeden z poborowych, który znikł w tłumie, przechodząc uderzył Z. nożem. Poszwankowany udał się do ambulatorium Pogotowia, gdzie lekarz stwierdził ranę ciętą prawego uda.

KSIĘGARNIA ROBOTNICZA

Warszawa, ul. Warecka 9

tel. 229.70. P. K. O. 1228

poleca

NA DZIEŃ 1-go MAJA:

Bauer O. Dr. — Droga do socjalizmu —15
Bezmanski H. — Robotnicze święto Majowe —10
Daszyński L. — Pogadanka o socjalizmie —20
Fryk S. — Prawda ludu roboczego —30
Kautsky K. — Zasady socjalizmu 1.—
Kazuro S. — Śpiewnik młodego robotnika —80
Krieger A. — Zwycięski pochód socjalizmu —25
Lassalle F. — Program robotników —20
Pieśni robotnicze —15
Vandervelde E. — Proroctwa Karola Marksa —25
Wasilewski L. — Zarys dziejów Polskiej Partii Socjalistycznej 2.80

NASZA RUBRYKA

Poszukiwanie pracy

B. SEKRETARZ GMINNY, OSTATNIO SEKRETARZ POWIATOWEJ KASY CHORYCH, zwolniony z pracy za przekonaniami politycznymi, poszukuje odpowiedniej pracy biurowej. Łaskawe zgłoszenia proszę kierować do Adm „Robotnika” pod „Samorządowcem”.

KINO-REWJA ZNICZ

Dziś i dni następnych

Najpotężniejszy film świata

„KULT CIAŁA”

W rolach głównych:

Mozżuchinowa, Paweł Owerlo.

NA SCENIE: „W starym piacu djabel pail”, „Stryl przyjechał” z udziałem całego zespołu pod kier. I. Truszkowskiego.

„Wszyscy do Znicza”, „Znicz dla wszystkich”

CENY MIEJSC OD 1 ZŁ. 25.

Początek o g. 5 pp., w niedzielę i święta 2 pp.

DZWIĘKOWE KINO

„TECZA”

Przejazd 9. Początek 6.15.

Dziś i codziennie

Wielki film dźwiękowy

Pod dachami Paryża

Ceny miejsc od 1 zł.

Komisja Kulturalno-Artystyczna przy R. Z. i Tow. Przyj. Teatru Ateneum organizuje

CZARNA KAWĘ,

która odbędzie się w dniu 18 kwietnia b. r. o godz. 9-ej wiecz. na rzecz „Biuletynu Artystycznego” w salach przy teatrze Ateneum.

Karty wstępu w cen. 3 zł. do nabycia u delegatów i w Komisji Kulturalno-Artystycznej, ul. Czerwonego Krzyża 20, pok. 105, tel. 332-88 i 750-18.

KINO ATLANTIC

CHMIELNA 33.

POCZ. 6, 8, 10, 15

Dziś

RAMON NOVARRO

w przebojowym dźwiękowcu

„Sewilla — miasto miłości”

KINO DZWIĘKOWE MAJESTIC

Nowy-Swiat 43.

Początek 5. Niedz. i święta 12

Najzabawniejsza, najmiłsza i najwesełsza para komików

PAT i PATACHON

jako STRZELCY

Nadprogram: Harold Lloyd jako Cowboy mimowoli Dla młodzieży dozwolony.

W Czwartki i Soboty o 12 i 2 pp. Poranki naukowo-rozrywkowe DLA MŁODZIEŻY i DOROSŁYCH

Kino FILHARMONJA JASNA 5. POCZ. O G. 6, 8 i 10

Pierwszy film dźwiękowy produkcji polsko-francuskiej wykonany na taśmie w kraju

WIELKA GRA

W rolach głównych: BOGUSŁAW SAMBORSKI, GINA MANES, ALBERT PREJEAN, Julian Krzewiński, Antoni Różycki i Rudolf Klein Rogge.

Dźwiękowy KINOTEATR MIEJSKI

Długa 25

Hipoteeczna 8

Początek o g. 6.30, w niedzielę o g. 5 p. p.

Dla młodzieży dozwolony

M. Malicka, Brodzisz, Bodo, Stepowski

w polskim dźwiękowcu p. t.

WIATR OD MORZA

ul. Muzafilm.

Nad program.

POLA NEGRI PALACE

Pl. Teatralny

Początek o 6, ostat. o 12-ej

W soboty i niedziele początek o 12-ej

Dziś i codziennie

„NA ZACHODZIE BEZ ZMIAN”

według REMARQUE'A

CENY OD ZŁ.

Aparatura Western Electric.

OKAZJA

ZDARZAJĄCA SIĘ RAZ NA 5 LAT!

WYPRZEDAJE SIĘ:

PŁASZCZE	gumowane, impregnowane	od Zł. 10 ⁹⁰
„	plóciennne, impregn. ang.	„ „ 29 ⁹⁰
„	trenchcoat	„ „ 39 ⁹⁰
„	gabardinowe	„ „ 49 ⁹⁰
„	Podpinki do płaszczy	„ „ 10 ⁹⁰

oraz płaszcze kowerkotowe i francuskie zamkowe.

Towar pierwszorzędny.

Ostatnie fasony

Wykonanie wykwiłtne.

Obejrzenie naszych pałt nie obowiązuje do kupna.

Dom Towarowy G. STOŁOWICKI

WARSZAWA, KRAK. PRZEDMIEŚCIE 67.

ŚMIERĆ ROBACTWU!

SULFOL-WLINK'A

nie oszczędzając robactwa,

SULFOL-WLINK'A

lecz zabija i niszczy zarodki.

SULFOL-WLINK'A

jest owocem wieloletnich

SULFOL-WLINK'A

poszukiwań radykalnej truci-

SULFOL-WLINK'A

zny przeciwko robactwu i oparty jest na naj-

SULFOL-WLINK'A

nowszych sposobach walki z insektami.

SULFOL-WLINK'A

pod wpływem tleniu powie-

SULFOL-WLINK'A

trza wytwarza gazy zabój-

SULFOL-WLINK'A

cze tylko dla robactwa. Każdy numer Sulfo-

SULFOL-WLINK'A

lu-Wlink'a dostosowany jest do warunków

SULFOL-WLINK'A

bytowania robactwa i dlatego jest niezawodny.

Sulfol Nr. 1 niszczy pluskwy, mole.

Sulfol Nr. 2 niszczy muchy, komary.

Sulfol Nr. 3 niszczy robactwo i przepędza krekty.

Zadajcie próbnych flakonów w składach apt.

Cena 1 zł.

SKŁAD GŁÓWNY: Grochowska 18.

Grype i anginę

leczą i zapobiegają

WIKTUAR (Victoire)

chrypki, astmy i innych cier-

KASZLU

pięć dróg oddechowych wv-

robu apt. M. Pierwocha-Polomskiego

Zadajcie w aptekach i składach aptecznych

Cena 80 gr. 320

MEBLE

OTOMANY

nałtańsze źród-

łoł Nowych, uży-

WIKTUAR (Victoire)

wanych oraz pate-

fonów. Ratami i go-

tówką. Leszno 33—10

21. 420

„Leonar”, Nowy-Swiat

Kino ŚWIATOWID Marszałkowska 111
Początek 4, 6, 8, 10,
Passep. bil. ulg. i bezpłatne nieważne.

„MAROKKO”

MARLENA DIETRICH
i GARY COOPER

Na godz. 10 miejsca numerowane.

COLOSSEUM Początek 2

MARY PICKFORD

DOUGLAS FAIRBANKS

zachwycają wszystkich w czółowem

arcydziele Wytw. UNITED ARTISTS

POSKROMIENIE ZŁOŠNICZY

Rzeczy ciekawe i aktualne

HANDEL NIEWOLNIKAMI W XX WIEKU KWITNIE NAD BRZEGAMI MORZA CZERWONEGO

TARG NIEWOLNIKA MI W ABISYNJI.

Nie bacząc na słynne orędzie Ligi Narodów i energiczną zresztą akcję niektórych rządów, handel niewolnikami na Wschodzie uprawiany jest na szeroką skalę. Stwierdził to ostatnio współpracownik „Paris-Midi” Kessel, który odbył podróż po Abissynji i Hedżasie. Kessel ze zdziwieniem zauważył, że niewolnictwo nad Morzem Czerwonym kwitnie w całej pełni, a handel odbywa się oficjalnie tak, jak to było przed dziesiątkami lat.

Handel niewolnikami w praktyce wygląda w następujący sposób. W Hedżasie w dwójki sposób zaopatrują się w towar ludzki. Najpierw jest „przyrost naturalny”. Sudan i Abissynja dostarczają królestwu arabskiemu takiego kontyngentu niewolników przez wiele lat, że obecnie dzieci tych niewolników w zupełności zaspakajają „zapotrzebowanie rynkowe”. Oprócz tego jest „import”. Kupno i sprzedaż odbywają się bez żadnych osłonek. Gdy Kessel zapy-

tał jednego z kupców, czem handluje, otrzymał odpowiedź: „Moją specjalnością są kobiety”. Podobna mi się pan, więc jakkolwiek niedozwolony jest sprzedawać niewolników niewiernym, mógłbym panu dostarczyć kilku małych

RAS TAFFARI, KRÓL ABISYNJI.

Jawanelek po niskiej cenie. Cena wahała się zależnie od wieku i urody od 60 do 100 funtów szterlingów. W Mekce odbywają się w pewnych okresach roku specjalne targowiska, na których zupełnie oficjalnie sprzedaje się ludzi, tak, jak sprzedawaliby się inny towar. Kupujący chodzą między wozami, oglądają „towar” — taksują mężczyzn i kobiety wywożą. Walka z tym handlem nie odnosi żadnego skutku, ponieważ pozwala mieszkańcom na to ich religia.

Charakterystyczne, że zarówno Abissynja, jak i Hedżas pobierają podatki od tego rodzaju handlu. Podatki te stanowią bardzo poważne źródło dochodu, możliwe więc, że i ta okoliczność jest przyczyną, że tępienie handlu ludźmi nie odbywa się z całą bezwzględnością.

MASOWI MORDERCY POWOJENNI W NIEMCZECH

Wstrząsające szczegóły morderstw „Upiora z Düsseldorfu”, postawiły kryminalistykę przed zupełnie nowymi zagadnieniami. Byli bowiem już różni masowi mordercy, którzy zabijali z tych lub innych powodów, ale dotąd nie było w dziejach kryminalistyki takiego typu, jakim jest Kürten.

Dziwnym zbiegiem okoliczności w Niemczech zanotowano w kronikach policyjnych w ostatnim dziesięcioleciu najwięcej masowych morderstw tego samego typu, co zbrodnie Kürtena, chociaż nie w takich rozmiarach.

Pierwszy fakt pojawienia się masowego mordercy zanotowano w 1921 r. Aresztowany wówczas został w Berlinie pod zarzutem zamordowania 2 prostytutek, 50-letni handlarz Groszmann. Jak wykazały dochodzenia, w okolicy Śląskiego dworca w Berlinie nawiązywał on znajomości z licznymi prostytutkami, które zwabiał do swojego mieszkania. Tu dokonywał na nich mord. Prawdziwa liczba ofiar Groszmann nie została ustalona, gdyż przed procesem powiesił się zbrodniarz w swojej celi.

W r. 1925 został ścięty przez katedrę morderstw. Zwabiał on do siebie młodych robotników, poczem ich mordował. Będąc na usługach policji, jako szpicel, umiał przeciwdziałać poszukiwaniom policji. Wykryto go zupełnie przypadkowo. Liczba jego ofiar wyniosła — 24.

W tymże czasie wydarzył się straszny czyn niejakiego Angermanna. Aby uzyskać wypłatę polisy ubezpieczeniowej, zamordował on w nocy swoją żonę i 7 mieszkańców swego domu, poczem dom podpalił. Człowiek ten zranił się sam ciężko, aby odwrócić uwagę policji. Policja była przekonana, że twierdzenie Angermanna o napadzie bandytów jest prawdziwe. Dopiero szczegółowe badania wykryły straszną prawdę.

Bodaj najokropniejszym z typów zbrodniarzy masowych, był Denke, ludźmierca, obywatel jednego z małych miasteczek niemieckiego Śląska. Mieszkając przy szosie zapraszał do domu swojego wędrujących młodych rzemieślników. W nocy ich mordował, a ciała... sprzedawał jako mięso! Z kości i skór wyrobił różne przedmioty, jak np. szelki i t. p. Liczba wszystkich ofiar mordercy nie została ustalona, lecz obliczają ją na przeszło 20. Zanim ręka sprawiedliwości dołączyła do mordercy, sam odebrał sobie życie w celi więziennej.

„ATENEUM” — JEST TEATREM LUDZI PRACY

Robotnicy popierają swoje pismo

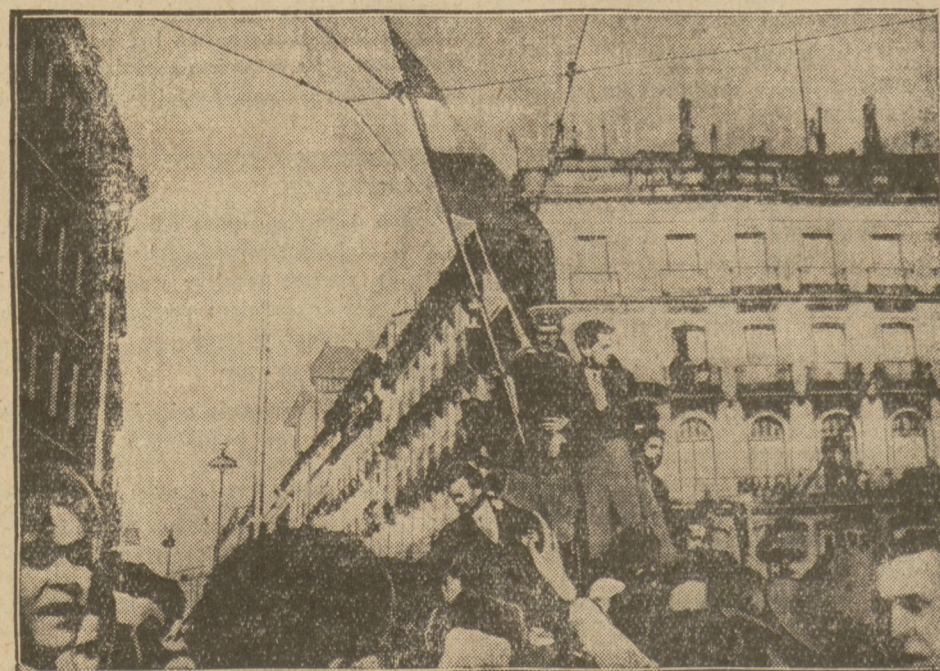
— Pogoda śliczna, możemy dziś pojechać.

— Jak pan uważa, James — odrzekła Dora. I wzburzona poszła do pokoju. Zemknęła się w nim. Otworzywszy przedko szafę, wyjęła z trudem walizkę z dynamitem. Przystając ze zdenerwowania powtarzając „weź się w garść, weź się w garść”, zaczęła przygotowywać bomby dla Sergiusza.

Czasem wydawało się Dorze, że ktoś puka. Wzdrygała się, przerywała pracę. To było złudzenie, autosugestia. W dużym porcelanowym, w niebieskie kwiatki naczyniu mieszała kalcem, dosypywała cukru. Kwasem solnym napełniła szklane rurki, zakończone kulkami cienkim drucikiem przymocowała do nich ołowiany ciężarek, do piorunianu ręki wstawiła rurkę z kwasem solnym, na zewnętrzny jej koniec nałożyła krążek z korka. Dora wiedziała, że miedziany ciężarek, spadając, stłucze szklane rurki, wybuchnie mieszanina kalcem i chloridem z cukrem, zapali piorunian ręki, rozewnie się pocisk a z nim razem generał — gubernator.

Biorąc dużą rurkę, pomyślała Dora o Pokoikowie. „Trzymaj się, Doro, weź się w garść, weź się w garść”. O czwar-

PIERWSZY SZTANDAR REPUBLIKANSKI W STOLICY HISZPANJI

Nasze zdjęcie przesłane drogą radiową, przedstawia scenę proklamowania republiki na ulicach Madrytu, przez tłum

my demonstrantów. Nad manifestacją powiewa rozwinięty przez wojskowych pierwszy sztandar republikański.

KTO NIE WIERZY NIECH SPRAWDZI

Liczba liter alfabetu u różnych narodów waha się od 20 w języku włoskim, do 41 w języku rosyjskim. Pewien uczony językoznawca, Niemiec, profesor Martz z Moguncji, obliczył, że z liter alfabetu, biorąc najbogatszy pod tym

względem język rosyjski, można ułożyć 1.391.274.238.887.252.999.425.128.493.402.200 różnych słów.

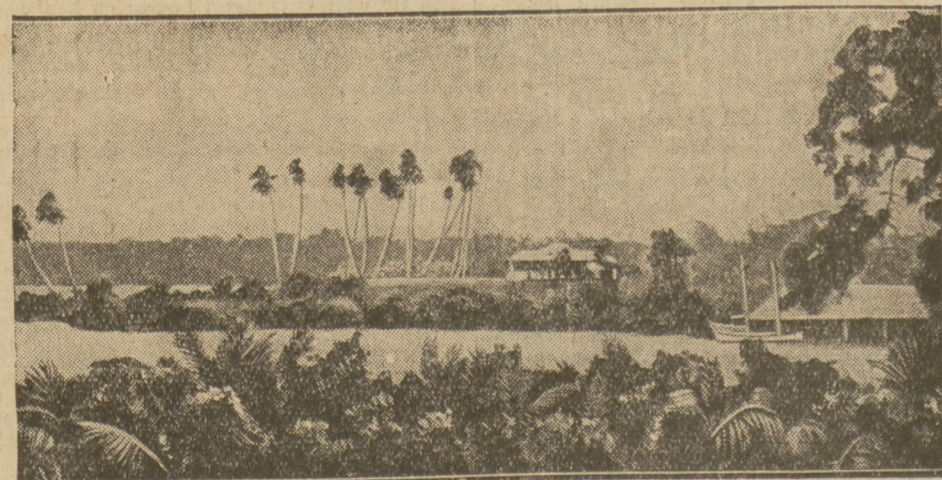
Wątpliwe, czy ktokolwiek będzie kwestjonował ścisłość obliczeń niemieckiego językoznawcy.

W LOTNICTWIE WCIAŻ COS NOWEGO

Na lotnisku w Aspern pod Wiedniem odbyły się produkcje dwóch samolotów nowego typu, zbudowanych przez zakłady Junkiersa w Dessau. Jeden aparat przeznaczony do podróży na wielkie odległości może rozwinać szybkość 200 klm. na godzinę przy obciążeniu 1100 klg. Aparat ten posiada motor o sile 700 koni. W kabinie może się po-

mieścić 6-ciu pasażerów. Drugi aparat, będący własnością szwedzkiego zarządu wojskowego, jest aparatem myśliwskim, mogącym poruszać się z szybkością 300 klm. na godzinę. Dzięki specjalnej konstrukcji steru bocznego, można oddawać strzały z karabinu maszynowego nie tylko w kierunku lotu, lecz także i w tył.

NIEZWYKŁA KATASTROFA NA NOWEJ GWINEI

Na północnym brzegu Nowej Gwinei, wytrysk gorących źródeł zniszczył wielkie przestrzenie łąd.

ROMAN GUL.

GENERAL BO

POWIEŚĆ.

z upoważnienia autora przełożyła z rosyjskiego
Halina Pilichowska.

Ale dość o tem. Chcę być beztrudno promienny, nieustraszenie radosny, wesół, jak to słońce, które gości mnie na ulicę pod lazurowe sklepienie rzewnie łagodnego nieba. Witajcie więc drodzy przyjaciele surowi i życzliwi, gromiący nas i współczujący z nami. Witajcie, dobre moje, drogie dzecinnoczące, uśmiechające się do mnie tak samo naiwnie, jak białe promienie słońca na topniejącym śniegu.

Iwan Kalajew.

Długo, szeroko, radośnie uśmiechał się Kalajew, zaklejując kopertę.

wyszczerzonymi zębami, wypływając do zębów zmieszane ze śliną ziarno i znów podchwytyjąc je ciepłymi wargami. Można go było widzieć na Kremlu. Drzymał koło „car-puszek”, przynikając stare oczy.

Pan jego był teraz czulszy dla niego. Czesząc go zgrzeblem, dogadywał: — Zuch z ciebie, „Chłopaku”, wiesz, co do ciebie należy. — „Chłopaku” — tyłał zażawionem okiem. I jakgdyby chciał się odwzajemnić, klusem, podrygując ruszał z miejsca.

„Chłopaku” spai, stojąc, na wielkiej Czerkaskiej ulicy. Nie wiedział, że dziś jest 2-gi lutego i poco podszedł do sarnek, pan w bobrach, który potknął się na śliskim chodniku.

Przed ośmiu godzinami, telefonował pan do „słowiańskiego bazaru” i przeciągając z pańska, powiedział:

Karę jego kobyłę dawno już przywiązali cyganie do szerokich chłopskich samów i razem z innymi koniami wprowadzili hen z Moskwy.

Ale „Chłopaku” kuśtykał jeszcze po Moskwie. Zamiast zwykłego garnca dostawał teraz dwa. O świecie już długo

WARUNKI PRENUMERATY: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 5.40, bez odnoszenia zł. 4.70, na prowincji miesięcznie zł. 5.40, zagranicą zł. 8.—. Za zmianę adresu 50 gr. CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz wysokości 1 milimetra w tekście gr. 50, zwyczajne gr. 20, komunikaty i nadesłane gr. 80, nekrologi do 60 mm. gr. 20, powyżej 60 mm. gr. 30, drobne za wyraz gr. 20. Poszukiwanie i zaofiarowanie pracy bezpłatnie. Ogłoszenia tabelaryczne o 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne o 50 proc. drożej. Układ ogłoszeń w tekście 5-szpaltowy, układ zwyczajnych — 10-szpaltowy. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny: WACŁAW CZARNECKI.

Odbito w druk. „Robotnika”. Warecka 2.

Wydawca RADA NACZELNA P. P. S.